

209899

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

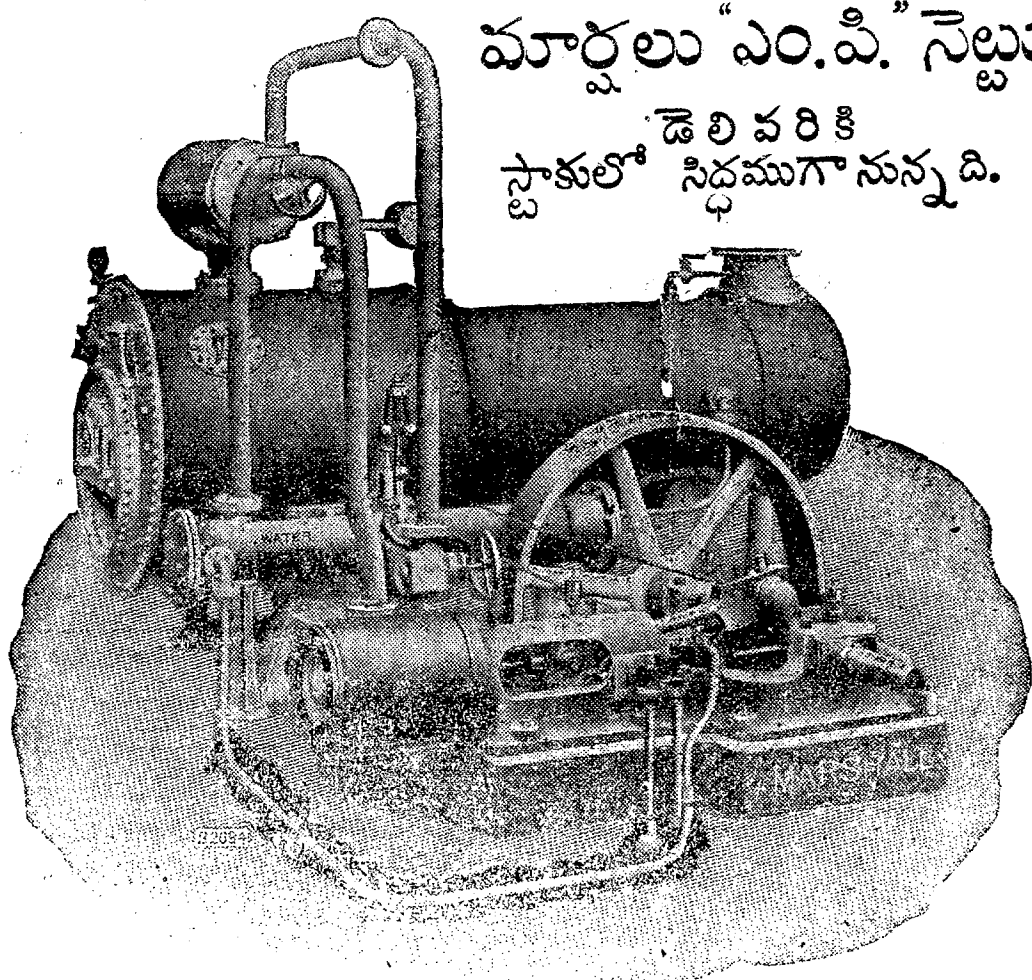
105-50 2

చెన్న పట్టణము 1921 వ సం॥రం జనవరి నెల 29 తేది శనివారము

రా. ది. నా. మ. స. ౦. వ. త్స. ర. పు. వ్య. మా. స. బ. హ. శ. వ. భి. ౧.

No. 249

నందిక ఆరణ్య

వూర్షలు “ఎం.పి.” నెట్టు

సాకులో డేలివరికి సిద్ధముగా నున్నది.

బాయిలర్లు, ఎంజిను, సూపర్ హీటరు, స్టీం, వాటర్ వై పింగు మొదలగువాటితో పయిన ఉండునది మార్వలు "ఎం. పి." పూర్తి నెట్టు యొక్క- వివరణము ధరలకు ఇతర వివరములకు ఈ దిగువ చిరునామాకు దరఖాస్తు లంపుకొన వలెను.

మార్గలు సన్ను & కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

బాన్ డన్: బెజనాడా, తంజావూరు.

సెం. 9 సెకండు లెను బీచ్, మదరాసు.

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది.
 ఇతర వీటికంటే నొప్పులను కూడా
 మా ఉమ్మడించినమును బాటి
 సంత మాత్రమున పెంచుచున్నాము.
 ఈనాడు నెం 0-10-0 అమ్మాయి.

మోహినితెలము

సీసా 1-8 0-12-0.

తానుర తేలము

జబ్బి 1-3 0-6-0

ಚಿಂತಾ

સદી 1-8 0-2-0

ಅನುಕೂಲತೆ

బొంబాయి - మద్రాసు.

మణిక్రయిల్

అయినా రాజా గాఢభిక్షుడి కైలవా (వైజీమాతం ఉపయోగము)

[illegible]

వైద్యకాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ,
అరణ్యనిగమా కౌమరకాలంకం, 267, బ్రాహ్మ్య, మదరాసు.

మీ వేద్యుని

తైత్తిరీ సోమనామ అను దివ్యోపనిషత్తు

అతిమూల్రమునకు చేరుపోయిన పని గలి
యును. ఇది విశ్చిలి కాస్త్రోక్తముగా తయారు
చేయబడినందున ఈవ్యాధిగలవారికి మంచిగుణము
నిచ్చును, మీ పైద్యుని పలహా ఆడుగుడు.
ఇన్ని పండులహాస్థులలో చొరకును.

మీ వెద్యునికి

హారోటోనును (2140)

గురించి బాగుగా తెలియును. తక్కువైన పురుషులు, స్త్రీలు అబాగ్రతవే పోగొట్టుకొనిన జనులు తక్కువైనవారే పొందవచ్చును. తక్కువ దీనిని వాడుడు.

ప్రతి మందులమార్పులోను ఇది వెలకు దొరకును.
G. W. Carrick Co., NEWYORK.

అమృతాంజనం డిపోవారి ఔషధాలయమునందు అమృతాంజనం తామరతయిలం మోహినితయిలం
దంతచూర్ణము మొదలగు ముఖ్యౌషధములే గాక ఇతరము లగు మందులు కూడ అనేకము లున్నవి.
కావలసినవారు కేటలాగును తెప్పించి చూడవచ్చును. కేటలాగును కోరినచో తక్షణం పంపెదము.

దక్షిణ యిండియా ప్రజాసంఘము తరపున కృష్ణా మండల తృతీయ బ్రాహ్మణేతర మహాజన సభ

గడివాడతాలూకా పెదమద్దాలిలో 1-2-1921 వ తేది మధ్యాహ్నం 12 గంటలకు జరుగును. బ్రాహ్మణేతర మంత్రులును, నాయకులును వత్తురు. అభినాను లెల్లరు రా బ్రాధితులు. పెదమద్దాలి 21-19-21 } వీరవనేని అనవయ్య, ఆచార్య సంఘాధ్యక్షుడు.

మదనకామేశ్వర లేహ్యము

యిది మిక్కిలి పిర్వవృద్ధిని, భాతుత్వస్థిని, జలమందు, కలిగించుటలో శ్రేష్ఠ మనది. మేనాము, అర్రులైనా, ని కాక్ర, కుళ్లవస్త్రము, అతిమాత్రము, మొదలగువాటిని పోలి చుంకికాంటిని, పిర్వవస్తువుననుగు, కానుగుభుజును, యోజన సంకోచమును, సంకాపము కలిగించును, 3 దబ్బిలు చాలును 20 తుల దబ్బిలు 1-4-0 ని. పి 0-8-0. రోహితులలేహ్యము చలబద్ధముగా పోగొట్టును. ద 1-8 తల 10 ని.పి 10. పి. 8. పి. అందుకం చెసి, ఆయుర్వేదసమాజం. (2878) పెరిదేపి, నల్లూరు జిల్లా, (Via) ఒంగోలు.

అడిసన్ను వారి గొప్ప నైకిత్ అమ్మకము

నైకిత్ వ్యాపారమునందు మేము పొందుచున్న అభివృద్ధిని చూచి ఇతరులు అనూయిత చెందుచున్నారు. మణియు యేలాటి సంకేతములేక ప్రస్తుతము మా వద్ద ఒక గొప్ప నైకిల్లు స్టాకు ఉన్నది. మారకపు ధర అనుకూలముగా నున్నదే మేము బాగ్రత్తగా కొనినందుకు మిక్కిలి సంతసిం చెదము. ప్రస్తుతము రూ 100-కి రూ 40 వంతున తగ్గించి అనేక నైకిల్లులు విక్రయించుటకు మేము శక్తిగలిగి యున్నాము. ప్రస్తుతము వీటిని కొనియూండిన ఈ ప్రకారము విక్రయించుటకు మాకు వీలులేక యుండెడిది. అడిసన్నువారు విక్రయించు క్రతి నైకిలును మిక్కిలి నమ్మకమైన దనియు ప్రసిద్ధి కెక్కిన వారిచే తయారు చేయబడిన దనియు జ్ఞాపక ముంచుకొనుదు. సిపార్సుచేయుటకు యోగ్యత లేనట్టి లైసికీలను మేము ఎక్కడును ఎట్టి ధరకై నను అమ్ముట లేదు. ప్రస్తుత ముందు మారకపు ధర అనుకూలించి కొనిన ఈకింద తెలుపబడిన లాభమును మీరు పొందుదురు:-

Table with 4 columns: Item Name, Quantity, Price per unit, and Total Price. Items include 'మీయల్ స్టాండర్డ్ రోడ్ స్టోర్', 'మీయల్ స్టాండర్డ్ రోడ్ స్టోర్', 'కై నాచ్ పాపుల్', 'హాబ్బర్ పాపుల్', 'యూనిటి రోడ్ స్టోర్', 'రెవెరి రోడ్ స్టోర్', 'హంబర్ పాపుల్ మూడల్'.

మీరు పొందు ఆదాయమును గమనింపుడు. నైకిల్లు, నైకిల్ల దీపములు, గంటలు, ఉపకరణములు మొదలగు వాటియందు సాధారణముగా గొప్పలాభమును పొందుదురు.

మీరు 1921-వ సంవత్సరము జనవరి నెల 15-వ తేదినుండి ఫిబ్రవరి నెల 15-వ తేదివరకు వచ్చిచూచిన 1,000 నైకిల్లు విక్రయించబడియుండును.

అడిసన్ కంపెనీ లిమిటెడ్., మౌంటు రోడ్, మద్రాసు.

జనవరి మూడవ వారములో తెలుపబడును. త్వరపడుడు. ఆర్డర్లు ముందుగా వంపవలెను. ఇందు మిత, రాజకీయ, సాంఘిక పార్టీలమీకాది వివిధోపన్యాసములు మొత్తం 40 కలవు. గ్రామ చావర్లలోను, వల్లెకూటములలోను జనసమూహమునకు చదివి వినిపించ దగినది. శైలి సులభం. అమృతోపమానం. నెల రాబరు లైందురు. 2-0-0, అట్టలైందు 2-4-0. పోస్టేజి వేలు. వలయువారు:- ఆంధ్రవత్రికా కార్యాలయము, 7, రంబులెట్టివీధి మద్రాసు.

1921వ సం॥రపు క్యాలెండర్లు చిత్రమైనరంగులతో ముద్రించబడినవి. ఎయిలీజు అను పొరపాని యొక్క సుందరమైన బొమ్మ. 1921 క్యాలెండరు. 0-8-0 పోస్టేజి 2. పి. చార్జి సహా. 0-11-0 'బెండ్రు మిమోరిస్' అను బహు అంకమైన పొరపాని పటము 1921 క్యాలెండరు. 0-8-0 పోస్టేజి 2. పి. చార్జి సహా. 0-11-0 వైరెయిను కలి పోస్టేజి 2. పి. చార్జి సహా. 1-4-0 నెలలకు పోస్టు బిల్లుల సంపించిన విజ్ఞుడు పోస్టులో పంప బడును. గిరి బ్రదర్సు, ప్రేమనన్ను, ట్రిప్లి కేసు, మద్రాసు.

తణుకు డిస్ట్రిక్టు మునసపు కోర్టు O. S- No. 83/1920. వాది:- ఈయని వెంకటసుబ్బయ్య. ప్రతివాదులు:- (1) ఈయని వెంకట్రామయ్య, (2) " మణుయ్య. ఈ వాది ప్రతివాదులయొక్కవా డ్లిని Manage చేయు ఉన్నకోర్టువారిచే Receiver గా నియమించబడి వాడు. వాణిట్టి సదరాష్ట్రీ సంబంధించిన వాకిదార్లుగాని రైతులుగాని తది తరులుగాని Receiver కారికే జవాబుదార్లయి తమతమ వ్యవసారములకు చక్కచెట్టుకొనవలయునని యిందువలనగా తెలియజేయడ మయినది. కోర్టువారివలన తిరుగ ఉత్తర్వు అయ్యెకర్తయిన Receiver వారే వాది ప్రతివాదుల వ్యవసారములకు కనిపెట్టుదు రని తెలిసికొనవలయును. సందూరి వెంకటాచారి, క్షిదరు.

నిఖిలభారత వర్షియాయుర్వేద విద్యాపీఠ పరీక్షలు విద్యార్థితత్వాధికారిక పరీక్షలు రాజోత్త చూపునెలలో జరుగబడును. పరీక్షా ప్రశ్నకులము. 1. ఆయుర్వేదాచార్య పరీక్షకు రూ 10 2. ఆయుర్వేద వికారక " " 3. భిషక్ " " 3 వైద్య శిక్షణ పరీక్షలయందు ఉత్తరకర్తయి సొం స్కూల్ కళాపాఠాలో బ్రాహ్మణులయినా, భిషక్ పరీక్షకు మాత్రము ఉత్తరకర్తయి విద్యార్థులు శిక్షణలో బ్రాహ్మణులయ్యును. పరిమితికన్న ఎక్కువ సంఖ్యలకు పరీక్షార్థులుగల (1) కేవల పరీక్షా కేంద్రముగ నిర్ణయించబడును. ఈ విషయమై వంతుబడు దరఖాస్తులు 1921-వ సం॥ జనవరి నెల 15-వ తారీఖులోగా విద్యార్థితత్వాధికారి బంపబడవలయును. పరీక్షలకై దరఖాస్తులు రాజోత్త 1921 వ సం॥ జనవరి 31వ తారీఖులోగా విద్యార్థితత్వ కార్యాలయమునకు వంతు కోరవలయును. జనవరి నెల 31వ తారీఖు వైగా వంతుబడు దరఖాస్తులు స్వీకరింపబడవు. ఇతరవిషయములు తెలియజేయవలెనది మౌళిగాని (వాసి తెలిసికొనవచ్చును. వివరము:- మంత్రి. ఆయుర్వేదకార్యాలయము, 17, కచ్చేరీ రోడ్డు, నైలాభూతి, మద్రాసు

సం 9, 10, 11 రటన్ బజార్ రోడ్, జార్జిటౌను, మదరాసు.

శ్రీ గురు గీర్వాణము

[illegible]

హిందీ బాలశిక్ష

హిందీ బాలశిక్ష ప్రథమ ముద్రణపు ప్రతు లన్నియు అయిపోయినందున ద్వితీయముద్రణము ప్రారంభించి యున్నాము. త్వరలో పుస్తకము తయారుచేసి ఇదివఱలో ఆర్డరిచ్చిన వారి కంద జేయగలము. ఇంతవరకు దరఖాస్తులను పంపిన వారు తిరిగి వ్రాయక వేచియుండ వేడుచున్నాము ప్రకాశకుడు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1921-వ సం॥ జనవరి నెల 29 వ తేది

శనివారము.

దైవ ఘటనము

అన్యభావంతితం కార్యం దైవమన్యత్ర చింత యత్ అను సామ్యమున, తుర్కీని పరి భవించ వలెనని యూరపియను జాతులెన్ని ప్రయ త్నముల జేసినను, అయ్యవి కొనసాగుటలేదు. యూరపు ఖండమున కంతకును, తురుష్కాదు వ్యాధి గ్రస్తుడుగ పరిగణించబడెను. అతనిని వార ద్రోలినగాని, యూరపుఖండము బాగుపడదని, చాలకాలము నుండియు తలపోయ బడుచుండెను. అవకాశములభించినపు డెల్లను తుర్కీపై బాల్కను రాజ్యములు పురికొల్పబడెను. తుర్కీకి జెందిన ట్రిపోలి ద్వీపమును ఇటలీదేశ మన్యాయముగ నాక్రమించుటచే, దానిని కాపాడుకొనుటకై, అంత వరకును తుర్కీభాగముగ నెంచబడుచున్న ఈజిప్టు దేశము ద్వారా తన సైన్యములను గొనిపోవుటకు తుర్కీ ప్రయత్నింపగ, ఆంగ్లేయు లా ప్రయత్నము ను నిరోధించిరి. తగిన నాకాడశము లేనందువలన, ట్రిపోలికి తగిన సైన్యములను పంపుకొన జాలక, తుర్కీ తన ద్వీపమును వదులుకొన వలసివచ్చెను. ఈసమయమున దే బాల్కను రాజ్యములన్నియు ఒక్కమారు తుర్కీపై గవిసెను. పెద్ద యూరపియ ను జాతులన్నియు నిదియే సమయమని, బాల్కను రాజ్యములకు ప్రోత్సాహము గలిగించెను. తుర్కీ ట్రిపోలికి పంపిన సైన్యమింకను తిరిగిరా లేదు. బాల్కను రాజ్యములు, తుర్కీలో చేతకొందిన భాగములన్నటిని దోపిడి దొంగలవలె లాగుకొని నవి. ఇట్టి యక్రమమును సహించి, పెద్దజాతు లూరకుండుట పాడియాయని, కొందరడుగగ, బ్రిటిషు దేశమునందఱుడు విదేశమంగ్రహమున్న సర్ ఎడ్వర్డు గ్రేగారు, కష్టపడి సంపాదించిన భాగ ములను బాల్కను రాజ్యములకు దక్కకుండ జేయనిచ్చుట పాడిగాదని, హితోపదేశము చేసిరి. బాల్కనురాజ్యము లిటుల ఇతరుల సొత్తు నవహరించుట తప్పని గ్రేగా రంగీకరించినను, శ్రమపడి సంపాదించి నందుచే వారి లాభమును పోగొట్టుటకు గ్రేగా రంగీకరింపలేదు. ఇట్టి యక్రమ ప్రవర్తనమును ఏజాతులయినను హర్షించునని, తుర్కీ తలందియుండలేదు. కాని, అంతర్జాతీయ నైతిక సిద్ధాంత మేతరుననున్నదో వారికప్పుడు చెలిసి వచ్చెను.

ఇతరులు తమ కేమాత్రము బోధపడరని, వారు గ్రహించిరి. అదృష్టవశమున, బాల్కను రాజ్య ములలోనే దొంగసొత్తును పంచుకొనుటకు పాల్గుదురక, కలహము సంభవించెను. బల్గేరియా,

సర్వీయాల మధ్య పోరాటము సంభవించెను. తురుష్కు లిదేసందనుకొని, తాము కోల్పోయినభాగ ములో ముఖ్యప్రదేశములను తిరిగి యాక్రమించు కొనిరి. తుర్కీకి, బాల్కను యుద్ధములో కొంత నష్టము గలిగినను, దానిని రూపుమాప నుద్దేశించిన వారి ప్రయత్నములు మాత్రము సఫలముగాలేదు. గడచిన సం॥ గామమున తుర్కీని రూపుమాపుటకు, మరియొక యవకాశము కలిగెను. ఈమారు తుర్కీవినాశనము తప్పదని, భారతదేశపు మహా మృదీయులు భీతిజెందిరి. మహామృదీయ మతము నకు గురుస్థానమగు తుర్కీ-పలుకుబడి నశించినచో, తమ మతమునకు భంగము పొట్టునని హిందూ దేశమహామృదీయులు కలవరపడినను, తుర్కీని విధ్వంస మొనర్చుటకు తాము పోరాడుటలేద నియు, తుర్కీలో మహామృదీయులచే నాక్రమింప బడు భాగములను తామూడ బెరుకుటలేదని, ఆంగ్ల దేశ ప్రధానమంత్రియగు లాయడు బార్జి గారు వాగ్దానము జేసినపిమ్మట, ధైర్యము తెచ్చుకొనిరి. సం॥ గామమున మిత్రమండలి విజయము కొరకు మహామృదీయులు గావించిన ప్రబలసహాయము నకు, లాయడు బార్జి గారి వాగ్దానములే ముఖ్య కారణముని జెప్పవచ్చును. కాని యుద్ధము ముగిసి, మిత్రమండలికి విజయము గలిగి, సంధినియమ ముల నేర్పరుచునపుడు, లాయడుబార్జి గారి వాగ్దా నములు గాలి కెగిరిపోయెను. మాండేటు పద్ధతి చేరుతో, ఎవరికి బోచినవిధమున వారు తుర్కీ భాగముల నన్నిటిని పంచుకొనిరి. సంధినియమ ములు మహామృదీయ ప్రపంచము నాశ్చర్య నిమి గ్గుము గావించెను. భారతదేశపు మహామృదీయు లును, హిందువులును, వాగ్దానభంగము జూచి, నిరాశాపూరితులయిరి.

బ్రిటిషు దేశాధికారులకు, తమ మనోభావ ములను భారతీయులు తేట తెల్లముగావించిరి. ఏని నల్లంఘించుటచే, దేశమున జనించెడి విచారిత స్థితిని వారు స్పష్టముగ పేరవించిరి. ఇంతియగాక, యూరపుఖండమునందలి మిత్రమండలి రాజ్యము లకు, కిలాఫాత్ సంఘ ప్రతినిధులు స్వయముగ వెడలి సందర్శముల నన్నిటిని విన్నవించిరి. నయము ననుభయమునను, కార్యము సాధింపజూచిరి. సక్రమ ప్రయత్నముల నెన్ని జేసినను, ప్రాన్సు ఇటలీ ప్రభు త్యాధికారులయినను కొంతవరకు సానుభూతి జూపి గానిబ్రిటిషుమంత్రులుససేమిరాయనిరి. అన్ని మార్గ ములను తరచి చూచిన పిమ్మట, హిందూ దేశము సహాయ నిరాకరణ పద్ధతి నవలంబించినది. తుర్కీ విషయమై జేసిన అన్యాయమును దొలగించుటకు, దైవ ప్రేరితముగ మరియొక యవకాశము మిత్ర మండలికి లభించెను. తుర్కీకి జెందిన త్రేసు స్మిర్నా భాగములను మిత్రమండలివారు గ్రీసుదేశమునకు కట్టిపెట్టిరి. గ్రీసుదేశమునకును మిత్రమండలికిని స్నేహము బాగుగనున్న దినములలో నీ పని గా వింపబడెను. గ్రీసుదేశము తన పని ముగియగనే, మిత్రమండలి హితమును నిరాకరించి, జర్మను పక్ష పాతీయగు కాన్స్టెంటిను రాజును తిరిగి రప్పించి మిత్రమండలి పక్షపాతీయగు వెనిజులాన్ ను సాగ నంపెను. విరుద్ధ వర్తనము జూపుచున్న గ్రీసున కిత రుల దేశమును వశపరచుట పాడిగాదనియు, మహా మృదీయులలో గలిగిన యశాంతిని బోద్రోలుట కీ యనుకూలావకాశము నయినను మిత్రమండలి వారుపయోగించెదరనియు, కొంద రూహించిరి. తిరిగి లాయడు బార్జి, కర్జను ప్రభువుగార్లడ్జుపడి, తరువాతావకాశమును జూరవిడచిరి. అంతటితో మహామృదీయ ప్రపంచమున మితిలేని యాశా భంగము జనించెను. మిత్రమండలిని నమ్ముకొని

లాభములేదని, వారికి స్పష్టమయ్యెను. అటు పిమ్మట, విచారిత పరిస్థితులు కొన్ని ఏర్పడెను.

కాన్స్టాంటినోపిలు నగరమునందు మిత్ర మండలి నెలకొల్పినకీలు బామ్మలవలన, ఏపనియు నెఱవేరకుండెను. పలుకుబడిగల తురుష్కజాతీయ వాడుల ప్రభుత్వము ఆంగ్లరాయందు నెలకొల్పు బడియుండెను. వారి ఎదుట, గ్రీకుల యాటలు సాగిరా లేదు. గ్రీకులు స్మిర్నా, త్రేసుభాగము లను వశపరచుకొని పరిపాలింపజాలకబోయిరి. తురుష్క జాతీయవాడుల చేతులలో గ్రీకు సైన్య ములు దెబ్బతినుచుండెను. మిత్రమండలి తలపెట్టిన కార్యమంతయు తలక్రిందులయ్యెను. కాన్స్టాంటి నోపిలు ప్రభుత్వమువారికిని, జాతీయవాదుల ప్రభు త్వమువారికినిరాజీకుడిరెడినూ చనలుగాననయ్యెను. ఇంతియగాక, తుర్కీవారు బాల్కీవిక్కులలో చేతుల గలిపెడి సూచనలు గానవచ్చెను. షర్మియా, యందు తలపని తలంపుగ, బాల్కీవిసము పీఠ మేర్ప రుచుకొనెను. ఆంగ్లేయులు తమ సైన్యములను వెనుకకు మరలించనలసివచ్చెను. షర్మియాలో బాటు, మహామృదీయ ప్రపంచమంతయు బాల్కీ విక్కులలో జేరెడి యుపద్రవము దాజరించినది. ఇది జరుగునేని, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమున కింత కన్నను యుపద్రవకరమగు స్థితి యే ముందును? బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమందలి హిందూదేశమున ప్రజ లెల్లరును సహాయ నిరాకరణోద్యమమును చేపట్టు టయు, సామ్రాజ్యము వెలుకల మహామృదీయ ప్రపంచమంతయు బాల్కీవిసము మయమగుటయు, ఆంగ్ల ప్రముఖులెవరుమోచి యూరకుండగలరు? ఇంతకాలమునుండియు మూర్ఖపు పట్టుదలను చూ పిన కర్జను ప్రభువు సయితము విషమి ప స్థితి తెరువొనినపుడు, తన యభిప్రాయమును మాన్పు కొనవలసివచ్చుచున్నది. ఆంగ్లేయుల స్వభావము నెరిగినవారెవరును, ఇందు కాశ్చర్యపడ నవసరము లేదు.

ఆంగ్లేయుడు తెగినదాక విగించెడి స్వభావము గలవాడు కాడు. ఆంగ్ల దేశ చారిత్రమును చదివిన వారి కెల్లరకును ఈవిషయ మనుభవనైక వేద్యమే. ఎక్కడ కక్కడకు రాజీపడుటయే, ఆంగ్ల దేశీయుని ముఖ్యస్వభావము. అందుచేతనే, ఆంగ్ల దేశచారి త్రమునందు, ఇతర దేశములందువలె విప్లవములు గాన్నింపవు. ప్రత్యర్థి శక్తిని తరచిచూచుట, కాంగ్ల దేశీయుడు ముందుగ ప్రయత్నించును. ఆ శక్తి తనకు లొంగదని గ్రహించినచో, ఆంగ్లే యుడు సమాధానపడును. తాత్కాలికావసర ముల కొరకు, పట్టుదల లేని పీఠికి వారి నాంగ్లే యుడు జేరదీసినను, లోలోపల వారిపై నిరసన భావము జూపుచునే యుండును నిజముగు ధైర్య చాలురను, స్వశక్తిని నమ్ముకొని పనిజేయువారిని, ఆంగ్లేయు డధికుముగ గౌరవించును అట్టి వారి యెడ మొదట కోపము జూపినను, తుదకు వారి కోర్కెల నాతడు సంతస పూర్వకముగ సఫలము జేసితిరును. ఈసంగతిని మన మితవాద సోదరులు గ్రహింపవలయును. భారతీయులు ధర్మబద్ధమగు స్వయంసహాయోద్యమమును దృఢసంకల్పముతో కొనసాగించుచో, ఆంగ్లేయులు వారి ఆశయము లను సఫలము గావింపక మానరు. ప్రస్తుత విషమ స్థితిని గుర్తించి, తురుష్కసమస్యను పరిష్కరించుటకు, లండను నగరమునందు సమావేశము నుక దానిని కూర్చు వలయునని, కర్జను ప్రభువు నూచింపగ, ఫ్రెంచిదేశపు మంత్రియగు బ్రయండు గారందు కత్యుత్సాహముతో సంగీకరించిరి. ఫ్రెబ్ర వరి నెల 21 వ తేదిన ఈసమావేశము జరుగ వచ్చునని, రూటరు చెలుపుచున్నాడు తురుష్క ప్రతినిధు లీసమావేశమునకు విచ్చేసెదరు. కా

దేవీయ ప్రార్థన ప్రమాణము:— రత్న (అ: కారకు)

చెన్నపురి యువజనసారస్వత సంఘము:-

చెన్నపురి యువజనసారస్వత సంఘము:-

కృష్ణానందల తృతీయ బ్రాహ్మణేతర సభ,

చెన్నపురి:- ఈ సభ యాదికము ప్రకటించిన విషయముగా 2-2-21 తేదీకి బహుళ శుక్ల యాజ్ఞంతుల వల్ల 1-2-21 తేదీకి మార్చబడినది. 1 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 12 గంటలకుంచి సభ జరిగెను. 12 వేల మంది హాజరును ఉత్తమంది శ్రీమంతులగా నియమింపబడినది. నిన్నటితో అన్ని వసతి యూర్తి యింపబడి. భోజనమునందును చేయబడును. చెన్నపురి నడిచిన రైల్వే స్టేషనుకు కంకరకోడ్డు మీదకి రైల్వే దూరమును గలదు. సభ్యులకు తీసికొని వెళ్ళుటకు గుడిచాడ రైల్వే స్టేషను వద్ద ఆ సమాచార బండ్లు సిద్ధపరచబడును. 46 గంటలపట్టునూచా ఏర్పరచబడును. ఇంకను ఎద్దులబండ్లునూడ గలవు. బ్రాహ్మణేతర నాయకులును అమింపబడునను మంత్రులును సభకు వరుదు.

చెన్నపురి జీవహంసానివారక సంఘపు

జంతు ప్రదర్శనము:- ఈ ప్రదర్శనమున క్రిందివారు 3 వారముల నిండు కంకరల సంఘమునూడు ముఖ్య నాయకులు. ఏ. నై. జి. కాంలెలుగారు. చిట్టిమ. జి. సదాశివయ్యగారు. సి. సి. రామస్వామి అయ్యగారు. జి. జి. చాచిప్పగారు. ఏ. సి. లాజోగారు. ఏ. దల్లియ. వాట్టిశివగారు. యస్. శ్రీనివాసయ్యగారు. వి. యల్. యెతిరాజుగారు. జుహమ్మయ్యగారు. నేలమ. రావుసాహెబు, యల్. నలయూకంపిరెగారు. జి. కే. యోమడగారు. అంజిపట్టి అమింపబడునను. యల్. యల్. సేతుగారు. యల్. రంగస్వామి అయ్యగారు. యల్. సి. మధురైపిళ్ళ (2 వందల గున్నలు) భద్రాచలం రాజుగారు (12 వందల సామానులు) రావుసాహెబుగారు. అయ్యప్పచెట్టిగారు (1 వందల గున్నలు) జి. ఆర్. టాకడ అండుగన్న (1 బాబా) గోమలదాసు గోవర్ధనదాసుగారు (1 వందల గున్నలు) బాసావరయ్య చెట్టిగారు (1 వందల గున్నలు) సి. నులపూర్ణయ్య మొదలయ్యి, సి. యల్. జులేక మొదలయ్యి జగరలు (1 వందల గున్నలు) ఏ. యల్. మునిసామి మొదలయ్యి గారు (1 వందల గున్నలు) నుగుల విలాసభద్రాచల (1 వందల గున్నలు) బాబు గోవిందాను కృష్ణదాసుగారు (1 వందల గున్నలు), 1 వందల వల్లెలనును.

పాకీబాండ సంఘము:-

పాకీబాండ సంఘము:-

భారతదేశము-దేశభావలు

అను విషయమునుగూర్చి నిన్నటిసాయంకాలము నై. ఎం. సి. ఏ భవనమున దాక్షులు వారూర్లుగా రువస్యనియమము నడిపిరి:- భారతదేశమునందు భావలు వెల్లగులవు. వాటి యుత్పత్తి, అభివృద్ధి, వానివలన గల్గిన లాభములు వర్ణనాతీతములు. ఈభావలు విజృంభించుటచే తమిళ, ఆంధ్ర, ఉర్దూ వంగీయ, పారశీక వాఙ్మయములు బయలుదేరినవి. దేశమునకంతయు అయ్యది మహాకార మొనర్చినవి. ఇదిగాక ఇంకను భారతదేశమున ప్రాచీనములగు లేనిభావలను ప్రజలు లక్షలకొలది ముట్టాడుచున్నారు. క్రీస్తు పుట్టక పూర్వము 4 వ శతాబ్దమునందు గీర్వాణభావ (సంస్కృతము) చాల ప్రబలముగ నుండెను. భరతఖండమందంతయు సంస్కృతమే వాడబడుచుండెడిది. క్రీస్తు పుట్టిన పిదప మొదటిశతాబ్దమునందు (ఎ.డి. మొదటి శతాబ్దము) సంస్కృతమునే విద్యుగ నేర్చుకొనిరి. దానివలన ప్రజలకు సర్వసంస్కారములు గల్గినది. (కల్పరు) సంస్కృతమే కాక ఆకాలమున పాలీ, ప్రాకృతభాషలుగూడ వాడుకలో నుండెను. మహ్యుడు ఘటిని కాలమునండి పారశీకము రాజభాషగ పరిణమించెను. న్యాయస్థానములయందు గూడ పారశీకమే వాడబడుచుండెను. ఇప్పుడు ఆంగ్లేయభాష ప్రబలుచున్నది. ప్రపథమునను బాధ్యులు జయములు దేశభావలను వాడుటకు ప్రారంభించిరి. కాని సంస్కృతభాష ప్రాబల్యము ఎక్కువగ నుండుటచే క్రమేణా ఆభాషలు క్షీణించబోవుచున్నవి. ఇది యుగాక ఆదేశభావలకు ఒక సాదృశ్యము, అదర్శముగ లేకుండెను మరియు మాటిమాటికి భావలు మార్పుకొందుచుండెను. అద్దానంజేసి ఏవో ఒక ప్రత్యేకవిధానము, రూపముగల భాషను ప్రజలు అవలంబించి వాడుకుండిరి. శైలి, శబ్దోచ్ఛారణ, శబ్దమంజరియందును ఎన్నియో మార్పులు గావించబడినవి. ఆ కాలమునందు యూరపునందు గూడ దేశభాషలు ఇదేస్థితి యందుండెను. ల్యాటిన్ భాష విశ్వవిద్యాలయపు భాషగ నుండెను. విద్యాధికులు ల్యాటిన్ భాషనే వాడుచుండిరి. క్రమముగ ఇతరభాషలు ప్రబలి ప్రముఖతను వహించి ల్యాటిన్ భాషకు లోలోదలము లొసగినవి. 19 వ శతాబ్దమునగూడ ఇండియాలో చాలకాలము దేశభాషయందు ప్రజలు దృష్టిని నిగిడించలేదు. ఉపేక్ష జేసిరి. పిదప భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రము ననుసరించి దేశభాషలను ప్రజలు అభివృద్ధి జేయ బూనుకొనిరి. ముఖ్యముగ వంగీయ, ఉర్దూ, హిందీ, మహారాష్ట్రీయ. తమిళము, ఆంధ్రము, మలయాళముభాషలు తీవ్రముగ ప్రచారములో నున్నయవి. భారతదేశభాష్యదయమును భారతీయము నిజముగ వాంఛించిరేని తమ దేశభాషలను అభివృద్ధి జేయ వలయును. జనసామాన్య మందరును దేశభాషలను వాడునటుల జేయవలయును. సార్వజనకవిద్య లేనిదే (యూనివర్సల్ ఎడ్యుకేషన్) అర్థికమోక్షము కలగజాలదు. భారతదేశమునకు స్వపరిపాలనము గూడ దేశభాషలమీదనే ఆధారపడియున్నది. కాన దేశభాషలను జనసామాన్యము ప్రబలముగ్రహించి నేర్చుకొనవలయును. లేనిచో స్వరాజ్యము దూరమగును. భారతదేశపు పుత్రులందరును విద్య నేర్చినగాని భారతదేశము అగ్రస్థాన ముంజరించ జాలదు. దీనికంతకును దేశభాషలను అభివృద్ధి జేయుట అత్యంత త్రవ్యము దేశభాషలను అభివృద్ధిజేయుటకు వ్యాకరణము, శబ్దమంజరి, పదజాలము ఒకేవిధముగ నుండవలయును. (ఒకాచ్యులరీ, స్పెల్లింగు, గ్రామర్ యూనిఫారముగ నుండవలయును) కొన్ని వచనగ్రంథములను ప్రాయవలయును. దేశభాషలను అభివృద్ధిజేయుటలో ప్రాచీన వాఙ్మయమును నశింపజేయరాదు. దానిని మరచరాదు. మనము క్రొత్తకేయు మార్పులు, అభివృద్ధియు ప్రాచీనవాఙ్మయమునై ఆధారపడి యుండవలయును. ప్రాచీనవాఙ్మయమే మనకు మార్గదర్శకముగ నుండవలయును. లేనిచో మనము అభివృద్ధి జేయు దేశభాషలో ఆ యందము, చురుక్పూర్ణము, ఆసాదనము ఉండజాలవు.

పాథమికవిద్యను దేశభాషలయందే గణపవలయు నని వ్యక్తీకరించిరి. దీనికి జవాబు, చినాదేశములను సాదృశ్యముగ జూపెను.

గోదావరితీర్థంబుల (తంతువ మంచమ మహాభక్తశివ:- అలకాపురమున ఫి బకరి 1-2 తారీఖులందు తరల 10 గంటల నుండి ఒకాచ్యులరాద్దరు రఘుపతి శేంకటరత్నము వాయుకు యం. యే. యమ్. యల్. సి. గారి అధ్యక్షతన కైరవ జరిగెను.

ఒక సభ:- 19-1-1921 తేదీన అంధ్రభారతమున కె. అ. జి. జి. ఆంధ్రదేశమున అంధ్రోత్పత్తి శతాబ్దమున అంధ్రమునందు సమగ్రవిధిగాంచి జయంతిపురమునందు అను భావ్యమునకు పౌరపాటున సమగ్రవిధిగాంచి జయపురమునందు అని ముద్రించబడినది. జయంతిపురముగాని బయపురముగాదు.

మొయిల స్త్రీ మరు:- 18 వ తేదీ ఇంగ్లీషు కలహాతో వారూర్లు దయంబు స్త్రీ మరు 28 వ తేదీ ను జయంబాంబాయి చేరెను. గల్ రామప్ప వసుల వంశమున, 5 రోడ్లో బురాతాదంతులు జరిగెను బాంసాపాటుగాదు, యాస్త్రీయకు లో వచ్చిరి.

బి. పి. వాడియాకు బహిరంగలేఖ.

అయ్యా, మీరివివరలో కార్మికలపక్షమున విశేషము క్రమపడి యున్నాడు. దానికి లోకమంతయు మెచ్చుకొన్నది. కాని, మొన్న మీరు బక్కింగుమాము విల్లు పనివారల విషయములను పరిష్కారముచేసిన విధము చూడగ అందరికిని మిగుల ఆశ్చర్యము తోచుచున్నది. మీ రి విషయమై ప్రజలకు కొంత వివరించి జవాబు చెప్పవలసిన బాధ్యత మీయందు గలదు. ఇకనుండు కార్మికసంఘములలో కార్మికులే తప్ప నింక నితరులేవరును సభ్యులుగ నుండగూడదనియు, వారే తత్సంఘములను నడపుటకు నాయకులుగను కార్యనిర్వాహణ అంగను ఉండవలసినయు, మీరు, కొన్ని నియమముల నేర్పరచి తిరట. ఆనియమములను వారిచే నంగీకరింపజేసిరట. కనుక, కార్మికసంఘము లీనియమములకు బద్ధులు కావలసిన గద. ఈ సందర్భములో నే నొకప్రశ్న నడిగెదను. తమరు కార్మికము గాకపోయినను, మీరింతకాలము నుండియు తత్సంఘముల కధిపతులుగ నున్నందున కలిగినవస్త్ర మేమి? నవ్వము లేకపోగా. మీరధిపతులుగ నున్నందుననే వారి కెంతయో మేలుకలిగెనుగద! బిన్నీకం వెసేవారికిని మద్రాసు కార్మికలకును గల చిట్కలను పరిష్కారముచేసిన శ్రీ లిసంటిమ్యుగారును, తామూర్ దాన్ గారును కార్మికులు కాదుగద! కార్మికులుగాని మీబోటివారు కార్మికులను నడిపింపకపోయినచో వారిగతి మరింత యధోగతి యయ్యెడిదిగద! మీ రివిధముగ చేసినందున కార్మికులలో ప్రచండమగు అకాంతి ప్రబలియున్నదిని తమరుగారుకాబోలు. ఎట్లయినను, వారు నాయకులగు తమపలు కాలకించి తిరిగి పనిలోచేరయుండిరి. తప్ప కార్మికులచే యైనచో మీ రిదివరకే వారి నేల పనిలోనికి పంపించి యుండలేదు. మీ కార్మికులు తప్పచేయినచో, నిష్కారణముగ పదముగ్గురను కంపెనీవారు పనిలోనుంచి తొలగించినను, దాని కేమియు సమాధానము ను గయింకనకుండ తిరిగి మీ పనివారల నేల పనిలోనికి పంపించితిరి? పనివారలను నియమించుటకును తొలగించుటకును కంపెనీవారి కధికారము గలదని మీరు తమకెప్పు నక్కరలేదే! అనిగాక, పనివారలను వెడల గొట్టినకాలములో వారికి రావలసినతీరముల గతి యేమి? మీమీద కేసు వచ్చినందునల్ల మీ రింత యతైర్యపడి వెనుకకు పోతిరని నే ననుకొనను. ఎలనగ, నిది సర్వజనులకు కావలసిన విషయము. ఈ విషయమై యెన్నియొక్కట్టులు వచ్చినను, ఎంతశ్యామము చేయవలసినవిషయ మనబోటివారు వెనుకకు, జంకమాడను.

కార్మికసంఘములలో బయటివా రెవరును సభ్యులుగ నుండగూడదనియు, బయటివారి నెన్నుకొనుటకు కార్మికులకు హక్కులేదనియు తమరేల నియామకము గావించితిరి? కార్మికులకు బయటివారి సహాయ ముండితీరవలెనని కర్నూల్ టెక్స్ టైల్ గారే చెప్పియుండగ, ఇక మీ మాటలో మే మెక్కువ నమ్మక ముంపజాలము. తమ రిష్యును సీమకుబోవుచున్నారగాన, తమరు తిరిగి సురక్షితముగ స్వ దేశమునకు చేరుదురుగాక! మీరు లేనికాలము లో కల్యాణము నందరము మొదలి యారగారిబోటివా రెవరో, కార్మికసంఘముల కధ్యక్షులుగ నుండి వానిని నడపుదురుగాక! మీరింతకాలమునుండియు కార్మికుల వచకారముచేసినను, తుదకు మీరు గవర్న మెంటువారి వైపునకును, పెట్టుబడిదార్లవైపునకును తిరిగిపోవుట శోచనీయము.

ఇదిగాక, కంపెనీ యేజెంటు అప్పుడప్పుడు వచ్చి కార్మిక సంఘములను తనిఖీచేయును, వారిని మందలించుచుండవలసినదనికూడ తమరు నెలవిచ్చిరి. ఈ విధముగ పనిచేసినచో కార్మికసంఘములు త్వరలోనే యంతరింపగలవు. ఈవిషయమై కార్మికు లిదివరకే చాల ఆతురపడుచుండిరి. ఈ వివరముల నన్నిటిని వివరించి, మాకు త్వరలో జవాబిత్తురుగాక.

(సం) వి. యల్. వాట్సన్.

ఒక క్రమాద:- 91 వ జంబూలీ రజమెంటుకు చేరిన రెవల్వో ఇల్లిండు వర్తగాడు మోటారు వైకెలవైకెలమ్యు యండగ ఒకబండితో డిక్టేటరుగారుచే రలజరితెను. నీడు 20 వ తేదీ రైల్వేకాలాంబుడు మరణించెను.

ప్రజాసభ్యులు:— 15-వ జనవరిలో ఆంధ్రముండ్రికి
వారములో ప్రజా 2502 మంది సాక్షులు. అందు 288 మంది
మరణించిరి. ఏదో రాష్ట్రములో ఎవరముండి యానాసభ్యులు
సాక్షులు యాకిండి ప్రజాసభ్యుల నీకెదురును బొంబాయి కాని
కాని 187, బెన్ గు 685, బెన్ గు 288, బెన్ గు
రాష్ట్రములు 499, మంబాయి 8, బెన్ గు 122, బెన్ గు
17, బెన్ గు 204, బెన్ గు 89.

తెన్నెల వూరద పుష్పములు... ముననబు కొర్రు

కనిగిరి డి॥ ముననబు కొర్రు

O.P. 21 1920

నీతివనము... కొర్రు

కాంటురు ప్రింటింగు... కొర్రు

అనుమతి... ముననబు కొర్రు

కనిగిరి... ముననబు కొర్రు

శ్రీశైలక్షేత్రము

శ్రీశైలము... ముననబు కొర్రు

మహా శివరాత్రి

శ్రీశైలక్షేత్రము... ముననబు కొర్రు

1. అన్నదానము... ముననబు కొర్రు

చా. మల్లికార్జున అయ్యవారు... ముననబు కొర్రు

సంతకవిగ్రహము.

అంత... ముననబు కొర్రు

కన్నాటు ప్రభువు పర్యటనము

ప్రభువుగారు కలకత్తా చేరుట

అనంతమోద్యమ విజయము

ప్రభువుగారు... కలకత్తా చేరుట

అనంతమోద్యమము

అనంతమోద్యమము... కలకత్తా చేరుట

కార్పరేషన్ సభ్యుల ఆహ్వానము.

దేశసేవ... కలకత్తా చేరుట

అనంతమోద్యమము

కార్పరేషన్... కలకత్తా చేరుట

అనంతమోద్యమము

అనంతమోద్యమము... కలకత్తా చేరుట

ప్రభువుగారి ప్రత్యుత్తరము

ప్రభువుగారు... కలకత్తా చేరుట

అనంతమోద్యమము

అనంతమోద్యమము... కలకత్తా చేరుట

అనంతమోద్యమము

అనంతమోద్యమము... కలకత్తా చేరుట

నోటీసు.

తెనుగు స్వభావగాను... ముననబు కొర్రు

తెనుగు స్వభావగాను... ముననబు కొర్రు

బందరు డి॥ ముననబు కొర్రు

S. E. 1111/1920

బందరు డి॥ ముననబు కొర్రు

అనంతమోద్యమము

తెలకమహారాజ నాటకము

తెలకమహారాజ నాటకము

మెంటు సెక్యూరిటీ

మెంటు సెక్యూరిటీ

1874 సం॥ స్థాపితము.

మానేజరు:— ఆర్. పాటర్ సన్ బ్రదర్.

ఫండును రూ॥ 5,15,00,00 వైగానే యున్నది.

1919-వ సంవత్సరము నందు

వరుంబడి 84,98,805

ఇప్పుడు జరిగిన యున్న అమూ

రెవ్యూల మొత్తము 24,63,20,000

మానువటికంటె ఇప్పుడు పాలిసి

బార్డుకు జాస్తిగా చెల్లించిన

మొత్తము 5,50,00,000

ఈ కంపెనీ తరపున కనిచేయుటకు వరుంట్ల

కావలయును. వారు అనుభవ కాలాదుగ నుండ

వలయును. ధరావత్తు చెల్లించవలయును.

ధరఖాస్తు ఫారములకు యీ క్రింది విలాస

మునకు వ్రాయుడు. 672

Apply to:— F. E. Vaid Esq, Branch Secretary Oriental Assurance Building, Pest Box No. 8, Madras.

The Paris Conference.

German Reparations.

Turkish Treaty Modification Proposals.

(REUTER'S.)

LONDON, January 26.
PARIS—Reuter is informed that the agreement reached by the military experts, is in the nature of a compromise. It provides in general that the Germans must carry out all disarmament provisions and hand over everything by the 1st July, while two-thirds must be completed by the 15th March. The question of various volunteer formations will not be dealt with separately, but Germany will be acquainted, when the Supreme Council give a decision, either by protocol or by note.

The Paris Conference to-day discussed the reparations question. M. Deumer, the French Minister of Finance, read a long statement, the contents of which were not divulged.

Mr. Lloyd George lunched with M. Briand and discussed the reparations with him. A later message states that M. Deumer's statement dealt principally with Germany's debt to France. M. Deumer pointed out that the French Budget for 1921 provides for 16,000 million Francs for the reconstruction of the devastated regions, and the payment of war pensions which must be recovered from Germany, in order to restore financial equilibrium. Mr. Lloyd George appeared to be greatly interested in the statement and frequently questioned M. Deumer.

BERLIN—A communique on reparations, shows that Germany is in agreement with the Allied scheme of quinquennial instalments, but desires that discussions for settling the total debt should be held as soon as possible, instead of at the expiration of five years.

A communique issued this afternoon states that the Conference has decided to grant immediate legal recognition to Estonia and Latvia. The question of the recognition of Lithuania is viewed sympathetically, but a decision has been deferred pending settlement of the Vilna question by the League of Nations. The Conference is entirely in favour of the legal recognition of Georgia if she prefers the request. The Conference will reach a decision on the military experts' report to-morrow.

"Treaty will be Modified".

The appointment by the Conference of an Austrian Committee is hailed in London with lively satisfaction. It is regarded as likely to lead to speedy settlement of one of the most pressing problems of the day, since the Commissioners have already covered much ground. It is understood that the Committee have been requested to tackle the task on the broadest basis, and not to omit Austria's neighbour from their calculations. With regard to Greece, although the delegates unanimously desired to maintain the status quo, it was decided not to recognise Constantine, but to deal only with his Government.

Certain experts are in favour of a simple solution of Austria's finances by handing them over to the League of Nations.

In consequence of several recently changed factors, the Turkish penceys present a possibility of variation, and it is now practically certain that the Turkish Treaty will be modified. One prominent proposal, which is a topic of supreme importance, is the transformation of the Greek zone of occupation to a zone of economic interest, under the sovereignty of the Sultan and the removal of Greek troops. The question of reparations comes up for discussion to-day.

Overseas Trade Department.

Report on German Affairs.

LONDON, January 27.
Apropos of Paris discussions, the department of the overseas trade has published a report on industrial and economic situation in Germany. The report which is prepared by Mr. Thelwell, Commercial Secretary to the British Embassy at Berlin bears striking evidence of improvements in all departments of life with the exception of state finance. Mr. Thelwell, however, expresses opinion that the danger of bankruptcy is not likely to materialise. The report pays tribute to the characteristic skill with which the industrialists have not only survived most trying times, but made good business out of them, and paid substantial dividends. The principal feature of last year's industrial activity were co-operation with foreign groups and combines within country, particularly of iron, steel, coal and chemicals.

Shipping Conference.

Maritime Labour.

LONDON, January 26.
BRUSSELS—At the International Shipping Conference, the President, Mr. Albert Thomas, who is Director of the International Labour Office of the League of Nations, in the course of a speech, emphasised the necessity of reaching an agreement for all sea workers. Mercantile officers, he declared, should share the benefits obtained from it, and if the Conference succeeded in settling the main lines of maritime labour, an agreement based thereon should be arranged as soon as possible, by all nations, in the form of joint conventions and laws.

Shipbuilding Business.

LONDON, January 27.
The sale of four hundred German ships by the Government has also helped to kill the new shipbuilding business and not a single new order has been received for 1921. Shipbuilders are submitting to the Government that three hundred thousand tons of shipping still due from Germany are not wanted in Great Britain.

Empire Chamber of Commerce.

LONDON, January 26.
NEW YORK—A British Empire Chamber of Commerce in the United States has been constituted and an Advisory Committee has been appointed. The charter has already been obtained. All Dominions will be represented in the new institution, which will start work immediately, and it hopes that branches will be established throughout the United States.

The Irish Situation.

General Strickland's Notions.

Republican President

(REUTER'S.)

LONDON, January 26.
General Strickland's view that ambushes are failing is confirmed by the fiasco of an attack on a police-lorry near the Law courts in Dublin last night. Bombs were thrown, which fell behind the car. The fusillade by a group on the quayside was without effect. Another police-lorry across the river intervened and threw a volley into the fleeing civilians a number of whom are believed to have been killed and several badly wounded. The bodies were immediately carried into the labyrinth of court lanes adjoining the quay. Both lorries returned to the depot scatheless.

De Valera.

LONDON, January 26.
PHILADELPHIA—The actual method of De Valera's return from America is, in all probability, explained by the story in the newspapers, which declares that the Captain of the cargo boat, just returned from England has identified De Valera's photo as that of a stoker employed on the last voyage to England, who deserted on the 10th December, while the ship was lying in London harbour.

Limerick Eunio Road.

LONDON, January 27.
The Military have commanded number of labourers and others to repair the main Limerick Eunio Road, which was damaged by the Sinn Feiners.

Crisis in Persia.

The Bolshevik Menace.

LONDON, January 21.
A Times message from Baghdad states that Nusrat-ed-Dowleh, having returned from Europe, has gone to Teheran to awaken the Persians to the danger threatening from Bolshevism. It is possible that quite apart from the Anglo-Persian Agreement some force may be organised to offer resistance.

Apparently the Shiab cities of Irak now appreciate the menace and are turning from anti-British activities and have begun to sound an anti-Bolshevik note.—C and M. Gazette.

Conditions in Mesopotamia.

British Garrison

LONDON, January 27.
It is officially announced that conditions in Mesopotamia have greatly improved. All revolting tribes have submitted to the British garrison and surrendered large numbers of arms. Nearly the whole country is now quiescent. In view of improved situation, it will be possible to send away the Indian divisions which reinforced the garrison at the beginning of the Autumn. Such progress have already been made with evacuation that it is expected, that the whole of the additional troops will be withdrawn by end of March, and it is even possible that by then, the garrison itself will be substantially reduced.

Oil for the Empire.

Canadian Resources

LONDON, January 26.
A telegram from Ottawa states that the Government are considering a plan for the nationalisation of the new oil fields in the Mackenzie River region, which are regarded as most extensive, although transportation is admittedly the most serious problem.

Mr. George Howells, in the course of a paper read before the Colonial Institute in London, urged the necessity for exploring the recesses of the Empire in order to guarantee future supplies of oil from British lands. He declared that systematic exploration was being undertaken in Canada and discoveries had been made at the Mackenzie river, suggesting one of greatest oilfields in the world. Transport difficulties could be surmounted by a pipe-line running across the Yukon, through Alaska, to the Pacific, where an important oil port was contemplated.

British Home-Grown Wheat.

LONDON, January 27.
The Food Controller announces that the restrictions on the price of British Home grown wheat are withdrawn, and free import of foreign wheat by private traders is permitted.

(Associated Press.)

A Railway Accident.

An Andhra Killed.

POONA, January 28.
The Southern Mahratta mail train which reaches Poona about 10 p.m. every night on Wednesday night dashed into a tanga at Loni side level crossing, killing a Telegu Government pensioner named Bhuraya Narain and seriously injuring two other men. The train was stopped and the injured men were picked up and brought into Poona where they were sent to the Sasson Hospital. One injured man who was the brother of Bhumaya Narain died next day. The young son of the latter who was in the tanga at the time and was pitched out by force of impact escaped without injury. The accident is attributed to deceased trying to drive his tonga across the level crossing just as the gatekeeper had closed the opposite wings of the gate to those by which he got on the line.

Jam Sabe of Navanagar.

Return from League of Nations.

BOMBAY, January 28.
The Jam Sabe of Navanagar, who was India's representative at the meetings of the Assembly of the League of Nations at Geneva returned to Bombay by the mail steamer Narkunda this morning.

The Chief Scout.

Reception in Bombay.

(ASSOCIATED PRESS)

BOMBAY, January 28.
Lieutenant-General Sir Robert Baden-Powell, the world's Chief Scout, who is paying a visit to India on the special invitation of the Viceroy, for the purpose of reorganising the Scout movement in India, accompanied by Lady Baden-Powell, arrived in Bombay this morning by the mail steamer s.s. Narkunda. They landed at the Apollo Bunder and were received, by the A. D. C. to H. E. the Governor, Mr. Seddon, Executive Council Member, and the officers of the Boy Scouts and Girl Guides.

On landing the Chief Scout inspected the guard of honour provided by about 500 boys and girls and afterwards motored to Government House.

At the reception of Sir Robert Baden-Powell this morning the Boy Scouts and Girl Guides numbered 500 representing about a dozen units. An interesting feature of the muster of the Scouts and Girl Guides was the large attendance of Indian Boy Scouts and Indian Girl Guides. The inspection lasted about an hour, at the end of which enthusiastic cheers were given to the Chief Scout and Lady Baden-Powell.

Speech in Bombay.

BOMBAY, January 28.
Sir Robert Baden Powell delivered an address on The Scouts Movement to a large gathering this evening when H. E. Sir George Lloyd presided. Sir Baden Powell, in the course of his lecture referred to the disparaging remarks he had made many years ago against the people of India as well as of Africa in his books which Chief Scouts attention was drawn in this morning's Bombay Chronicle. Sir Robert Baden Powell said.—I spoke badly of your people some very many years ago as one was apt to speak in a heated moment. The book is out of print. I hope the past will be forgotten. Anyhow, it has injured the feeling of any one I want to apologise. My feelings to-day is one of brotherly sympathy and that is why I am here. I have come so far away to this country. I know Indians want to make this movement. (Boyscout movement) one of the national movements. You can make this a mixed movement or a separate movement for Indians only. It is neither a military nor a religious movement, but a purely voluntary effort and can be modified to suit local conditions and psychology of the people. It does not make machines of men, but attempts at bringing out manliness and all the good qualities in the young men. Speaking on the meeting of the world's scout in London, he said that it was a wonderful gathering of twenty six nationalities at which the most splendid spirit of brotherhood was exhibited. He hoped India would be represented at the next such meeting.

At the conclusion His Excellency the Governor moved a formal vote of thanks to Sir Robert and Lady Baden Powell who were cheered as they left the hall.

A Nagpur Meeting.

NAGPUR, January 28.
At a public meeting held this evening in the Town Hall Dr. H. S. Gour presiding, resolutions placing on record profound sense of sorrow at the untimely death of Pandit Bishnu Dutt Sahai and also at the death of Rao Bahadur R. N. Mudholkar proposed by Mr. N. R. Alekar seconded by Rao Bahadur V. K. Pandit and Mr. Mandekar were carried unanimously. Sir G. M. Chinnavis was to preside at this meeting but owing to sudden indisposition he was unable to do so.

Patna Ladies' Bazar.

H. E. Lady Siba Opens.

PATNA, January 28.
Her Excellency Lady Siba yesterday opened Ananda Bazar for ladies organised by the local Bramho Sabha in connection with their anniversary ceremony. The function was a great success and was attended by over one thousand ladies Indian and European, majority being Purdia ladies belonging to various communities. Her Excellency who was accompanied by her daughter the Hon'ble Mrs. Gupta, on arrival, was received by Mrs. F. K. Sen and Mrs. Niyog. Secretaries of the Committee and were met by several other prominent ladies including Lady Miller, Lady Maude, Lady Mullick, Mrs. Hasan Imam, Mrs. Dixon, Mrs. Morshead, Mrs. K. B. Dutta and Mrs. Kishen Sahai.

Kobinoor Mills

BOMBAY, January 28.
The Kobinoor mill strike continues. About three hundred men collected near mill gates this morning, seeking admission, but as the number was insufficient to run mills, they could not be admitted.

The Frontier Situation.

PESHAWAR, January 28.
Information having been received that some of the offenders in a recent raid in Dera Ismail Khan district were living at a village called Zindawar, in 'Seleman range (independent territory), Mr. Handyside, District Officer, Frontier Constabulary, Daragan, determined to arrest them. Starting with a constabulary party from Daragan in the afternoon of 21st January, he marched 12 miles to Daragan, a most important village in Soerani country. Before night, after only a brief halt, the party again set out, and after a further march of twenty miles over a mountainous country arrived at Zindawar at 8-15 a.m. on the following morning. The villagers had not perceived their approach. The village was surrounded and thoroughly searched. Four of the raiders were arrested and it was believed that all the inhabitants had been scrutinised, when it was reported by an informer that Shoraf Din, the leader of the gang was still in hiding in his house. Though this had already been searched further scrutiny disclosed the man concealed in a hole in the wall. Constabulary party then returned with their captives to Dera Ismail Khan, arriving there exhausted on the afternoon of 22nd January after travelling 53 miles over a difficult country in little over 24 hours. The success which attended the attempt was solely due to the speed with which the party travelled thus taking offenders and their friends by surprise and determining with which the whole operation was conducted.

I

డి. ఆర్. వీరన్న టి. యం. లక్ష్మయ్య

తరగ వలయువారు “ఆంధ్రపత్రిక కార్యస్థానము 7, తంబు శెటిప్పేటి, చెన్న పురి” అని వాసికొనుదు.

మదరాసు కార్పొరేషను నోటీసు

(9)

1921-22-వ సంవత్సరమునకు గాను ఈ దిగువ పేర్కొనబడిన వాటి హక్కులు వాటికి ఎదురుగా యదహాచరియింపునకు తాములయందు మద్రాసు కార్పొరేషన్ బిల్డింగ్స్ వద్ద మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు ఒపింగ్ వేలము వేయబడును.

పాటకు రాదలచుకొన్న పాటదారులు వేలము సమయమందు పాట పాడుటకుగాను తానివాని కెదురుగా నిర్ణయించబడిన మొత్తములను మద్రాసు కార్పొరేషన్ ప్రెసిడెంటుగారివద్ద ధరావత్తు కట్టవలయును.

వేలము పాటకు సంబంధించిన నిబంధనలను మద్రాసు కార్పొరేషన్ హెల్తు ఆఫీసరు వారివద్ద తెలిసికొనవచ్చును.

(a) వరుసగా పేర్కొనబడినవాని నుండి బాడుగలు, సుంకము వసూలుచేయు హక్కు.

	వేలము తేది	వేలంపాటకు కట్టవలసిన ధరావత్తు మొత్తము
1 పెరంబూరువద్దనున్న గొట్టెల వధ్యశాల	31-1-1921	రూ 500
2 " " పశువుల " "	"	రూ 250
3 ఎలిఫెంటుగేటు బండ్లవొడ్డి, దానికి సంబంధించిన బజారు స్థలము	1-2-1921	రూ 500
4 స్పిత్తుఫీల్డు మార్కెట్	1-2-1921	రూ 100/
5 మాంసపు అంగడి, (గొట్టెల వధ్యశాల)	"	రూ 25/
6 పశువుల వధ్యశాల	"	రూ 25
7 పందుల వధ్యశాల, పందులు పండుకొనుస్థలము	"	రూ 25

(b) (1) కొరుకుపేట కుప్పవొడ్డినుండి ఎరువు తీసు కొనుటకు గల హక్కు	2-2-1921	రూ 500
(2) ప్లరింగురొడ్డు సహచేరి ఓపేరి డిపోనుండి ఎరువుతీసుకొనుటకు గల హక్కు	2-2-1921	రూ 500
(3) మైలాపూరు బ్రెస్లింగు భూమినుండి ఎరువు తీసికొనుటకు గల హక్కు	2-2-1921	రూ 750
(4) మణిగారసత్రము, బేసికబిడ్డి, చూళ, పుదు పేటలోనుండు హారిన్ బిడ్డి, క్రిష్ణాపేట, బార్బర్బుబిడ్డి, మున్నగు జాగాలలో నున్న ఎడ్ల డిపోలనుండి పేదను తీసుకొనుటకు గల హక్కు	2-2-1921	ఒక స్థలమునకు రూ 10/- చొప్పున

మద్రాసు కార్పొరేషన్ } కే. రాఘవేంద్రరావు, హెల్తు ఆఫీసరు.
26-1-1921

౧౯౨౧ క్యాలెండరు ౧౯౨౧

అంకెలుపహా అంధమున వేయబడి గాంధీ గారి చిత్రముతో అంకెరింపబడి హిందువుల కందుగలన్నియు ప్రాచుర్యమున క్యాండరు ౧౯౨౧-౦౧ సంవత్సరానికి పోస్టుకర్పు మేమే ధరించి కంపెడము. ౧-౨-౨౨ సంవత్సరానికి దుర్మతినామ సంక్రమ కంచాంగము సహా కంపెడము.

స్వదేశ సామానుల అంగడి, రంగ నాయకుల పేట, నల్లూరు.

శ్రీ వైష్ణవ పత్రిక.

శ్రీ వైష్ణవుల మతసాంఘిక నైతిక విహితముగ భిక్షువుల విషయములను కులభేదమునకు కట్టించు మానక తి. మత ప్రకర్తలకు శ్రీ వైష్ణవ భార్యచార్యుల మతమును, బాధ్యతలను భావంతరీకరణములను యందు ప్రాచుర్యమును, శ్రీ వైష్ణవులను శ్రీ వైష్ణవ మతాభిమానులైన దీని కాదనిచరగినది. సాధారణ చందా సంకల్పరహితముగా వై.పా. ది 1-2-0 అ ముద్రము.

శ్రీమత్తరుమల వీరరాఘవాచార్యులు, ఎడిటరు:—శ్రీ వైష్ణవ పత్రిక, మెటపాడు, కృష్ణాజిల్లా

అగిహాను నెం. 291.

తంతి విలాసము:- ఆరే సెల్ కు

స్థాపితము—1860-వ సం॥రం.

ధనముల్ చెల్లారాం నిల్కువాన్

టోకుగాను చిల్లరగాను జపాను, చీనా, ఇండియా, ఇంగ్లండు మొదలగు దేశముల పట్టులో తయారుచేయబడిన చీరలు, రవికెలు, జాకెట్లు మొదలగునవియు, పురుషులకు కావలసిన పట్టువస్త్రములు, నిజారు, కోటుకు కావలసిన పట్టు జవిలి దినుసులు, ఇంగ్లీషువూలక, నూలు జవిలి దినుసులు మొదలగు వాటితో వ్యాపారము చేయుచున్నారు.

నెం. 46, రత్నబజారు రోడ్డు, జార్జ్టౌను, మదరాసు.

ప్రాచ్యసామ్రాజ్య నాగరికతలకుగల తారతమ్యము.

నాగరికతయనుగుంభనవనము విశాలార్థముగలదై యెవ రెటుల నిర్వహణచేసికొనిన వారిచే నటులనే గ్రహించుట ముష్టి. ధూమకేళియును యంత్రపునానము, రంతులు, విద్యుచ్చక్రములు మొదలగునవి నాగరికతా నూనకము అని సామ్రాజ్యముల యభిరుచులు. మనవారిలోగూడగొందఱివ్యామోహమున బడియున్నార. సామ్రాజ్యములకు రెండువర్గాలు లేవి కొని, దుష్టునుభంధించి ముంజేరిన గడియారములు అంకి, రెండాంగ్లమునకును తెలిసినవారును తెలియనివారు కూడ, రెండు వర్గాలములను మానినంతమాత్రమే నాగరికమని మన వారూహించుట కేవలముపెట్టి. సామ్రాజ్యములకు వైశ్యంగా రెండు ముఖము.

మన చెక్కుబడిన ధూమకేళియును లేని ప్రజలకు నాగరికత లేనదని భావించక తలచు. ఇతర నాగరికతయను వనమున విశాలార్థమునందు, జనుల సౌఖ్యము సహకారముగల వారై ధూమకేళియును శక్త్యనైమిత్తికముల వర్తించుటయే యూహించవలయును. ఇతరుల సామ్రాజ్య నాగరికతలకును. ఈ విషయముననే నీ రెంటికిని వ్యత్యాసము మొదలు. అసియాఖండమునందు నైరోబిలోని ధూమకేళి గాను ములు జరిగియుండలేదు. వారును కర్రచావులపై పిడి దుమ్మకములకు ప్రోత్సహించెను. ఇచ్చటి స్త్రీలు సహృదయతలై తమ భర్తలకు నన్ని విషయముల సాహాయ్య మొనర్చుచు తమ సాత్వికతయును పెల్లవించుచున్నార. "ఎపిజనీ" వంటి క్రైస్తవతత్వములకు మాత్రమే ధూమకేళియును వైభవముల యాచిత్యమును, వారి ధర్మశాసనములను నెరుంగక, పిత్తి ప్రారణ ప్రాసన ప్రాయుగాఁగఁ ప్రాంతండ్రియ సద్గుణముల తెలిసినవారు గలరు. ప్రజలకు యెరోపిలోని సమల స్థితిఁ బాటిన సామ్రాజ్యములకు, తమ స్త్రీలను ప్రాచ్యస్త్రీలకు గల భేదము బోధపడఁగలదు.

విరోధాభిందమునం దమితముగఁ బురుషు లిటీకల ముగిసిన మహాసంగ్రామమున తరలగుటచేఁ బురుషుల సంఖ్య, 1,50,00,000 స్త్రీల సంఖ్యగ నున్నది. ఒక్క ప్రాచ్యతత్వములోనే వలయునంతమంది పురుషులు లేని కరణయంత్రములకు 20,00,000 స్త్రీలు వివాహములకై కురిపించుచున్నార. వరముల సర్వరహితభిక్షుత్వము వారు కడుచున్నార. మార్కెట్లో పరవశియును పిరుగుతీ సేసి కొనుటయు, లేక ప్రతిపురుషునకు నలుగురు పురుషులను నిర్బంధకాననములను గట్టుటయు యని రాజకీయశిక్ష, మహావైరము సంభవనమునకు వికల్పించుచున్నార. వరముల జనసంఖ్యాత్మకమున వాత్రులకు పూజార్థ నాట్టుకు గొప్పవైద్యుల దొక విషయార్థమును నూనించెను. అయ్యది "బ్యూరీన్ మెడికల్" పత్రికలోఁ బ్రకటింపబడినది. మన నుద వారింపిన రెండుమార్గములు వార నాటున కనవచ్చుచును. వివాహములు మాన్యుటయననియు, ప్రతి స్త్రీయును కనక క్రి కొలది విడ్డలను దేశమున కొనంగలయుననియు, నట్టి స్త్రీలను ప్రభుత్వము సహాయములచేతగా గౌరవించవలయుననియు, నిందుల కొదంబునని స్త్రీలు తమ యాత్మలను విడ్డల గల స్త్రీల కియ్యవలయుననియు, విడ్డలకు వల్లలే గాని దొడ్డులు అందరినియు, కాననముల మెనప్పవలయునని వార నాట్ట వైద్యులు నుపాదించుచున్నారు.

కల్పించి యే కల్పపు కనవలయును, యానిని పొందు కదలి ప్రభుత్వవైద్యులకి ప్రథమ సహాయమును ప్రసాదనాగరికత స్థితియందున్నప్పు డిట్టికదలి యందెవనియు రాజ సీతాశ్రుజ్ఞుల యభిప్రాయము. ప్రాచ్యపు రెండు వర్గాల స్థితియందున్నను యట్టి సీతాసీత యభర్మకార్యములకుఁ బోరఁబడదు. ఇతర నాగరికత స్త్రీవిషయము విచారించుచును. వీరు వార్త మొట్ట మధ్యకర్మమునకు పురుషులతో పాటుదొంగములకును నాందోరస నలుపుచున్న వల్లరమును దెలిసిన విషయము గదా! ప్రభుత్వ మనేక స్త్రీలు నిరదొంగులై నాందోరస నలుపుచున్నార. ఇకనైనను ప్రజలు సామ్రాజ్యనాగరికతార్యమును వారి సీత గర్వితమార్గములను గ్రహించుగా!

ఇతర సామ్రాజ్యముల క్రైస్తవమత ప్రాముఖ్యతను వారము. దార్మికమంటి కాశ్రుతత్వము క్రైస్తవమతము సహా శుభ మొనరిన నిరసించిరి. ఏకాంతివారైనను నాత్మకరహస్యమును గనఁగొన కలకురేని అర్హతయమునందీయే గ్రహించవలయును. రెండువర్గాలయందు సారమునిచ్చు హిందూమత మయొక్క మాహాత్మ్యము నెరుగనివాడే మాధుఁ డని భావించవలసి యున్నది.

కావున భారతీయులు తమ యాత్మకర్మము నెరుంగక జ్ఞానశిఖియై బానిసలవలె నితరుల జనుభావలను, నాగరికత యని నవలంబించు టాత్మ దుష్టుల ప్రకటనమును, గౌరవ హానికరము నని నేరగఁ జెప్పి నశనిరములేదు.

మల్లాప్రగడ చంద్రశేఖర రావు.

రౌద్రినార పువ్య బ ౬, శనివారము

భట్ట శ్రీ కుమారిలస్వామి

మీమాంసాసూత్రీయశాబరభాష్యవ్యాఖ్యానము

[అగ్నిరాజ ఉమాకావ్యము గారు]

శ్రీకుమారి భట్ట పాదులవారు శాబరభాష్యమునకు (కానిన వ్యాఖ్యానములో త ప్రకృతికావ్యమునందు (వయోగో త్వ త్వ కావ్యవ్యాఖ్యానము అనునామమున వ్యాఖ్యల సమంధ మైన విచారణ చేసినారు. జిజ్ఞాసువులకు ఉపయోగము ను దానిని తెలుపిన వాయువుగాను. (కమముగా పూర్వ వక్ష సిద్ధాంతముల తెలిపెదను.

పూర్వవక్షము.

వ్యాఖ్యలకి కావ్యము లేదు. కావ్యము కల్పముల సాధ్యసాధకముల కానినవలయును. కావ్యము వాక్యాత్మకము. వాక్యాత్మక కావ్యవ్యాఖ్యలకి సిద్ధి కదములు అర్థవంతములు కావలసి వున్నవి. కనుకనే వాక్యాత్మక కావ్యవ్యాఖ్యలకు తదపూర్వక మనుచున్నాము. తదముల సాధువులై తేనేగాని అర్థవంతములుగావు. కావ్యము కల్పముల సాధ్యసాధకముల తెలుపునంటే అన్వేష్యాగ్రయ దోషము సంభవించుచున్నది. కల్పముల సాధువులై తేనేగాని అర్థవంతములు గావు. కల్పములు అర్థవంతములై తేనేగాని ఈకల్పము సాధువు ఇది అసాధువు అని వాక్యాత్మక కావ్యవ్యాఖ్యలకి సిద్ధి లేదు. కనుకనే అన్వేష్యాగ్రయ దోషమనుచున్నది.

వాక్యాత్మకములందు (మరి సమ్యక్తార్థముల విశో ధముల కలసిపోయినప్పుడు పూర్వపూర్వములకు తర్రముగా ఎం తును. అటుపూర్వముగా బలబలముల నిర్ణయించును. కల్ప ముల సాధ్యసాధకత అనో అట్లుకాదు. ఎందుకంటే సాధ్య ముల సాధ్య సాధకతలోకము కల్పనే తెలిసికొనవలసి యున్నది. సాధారణముగా అోకములో ఏకకల్పము అర్థవంతమో అది సాధువు, ఏది అర్థవంతముకాదో అది అసాధువు. కేవలకల్పము, అర్థము లేని విడివిడి అక్షరములు, అన్నివిల్లుకాని నోడినంటి తెలుగులు అర్థములేని అక్షరములదాము-ఇది అసాధువులు. భేదికంభాదికల్పములు, గతారకకాదములు కర్తవ్యగతాదులు అవకల్పములు, అర్థవంతములు కావుగనుక.

ఇది అర్థవంతములు కావని అోకముకల్పనే తెలియదు న్నది అోకములో ఇది ఏ అర్థమునా తెలుపును. గనుక అసా ధువులు.

కానీ, గోటి మొదలైన కల్పములు వ్యవహారరూఢ ములు. అప్ర అని అర్థమును తెలుపుచున్నవి. ఇది వ్యవహార రూఢము లగుట వలన గో కల్పములకు లై ఎవ్వరూ కిక్కురుగా అర్థమును (తెలిపారించుచున్నవి. అవునయ్యో! గో కల్ప మొకటి ఉండగా విశేషార్థమును తెలుపుటకు గానీ గోటి మొదలైన కల్పములు ఇన్ని ఎందుకీ అందు తేమో అట్లుకాదు కేయి అనే అర్థము బోధించుటకు మాన్ద కర పాటి అని యెన్ని కల్పములు ఇచ్చి కనుక వ్యవహారరూఢ ములై అర్థవంతములుగా అన్న గానీగోటి మొదలైన కల్పములు సాధువులని వివక్షకొనలేక.

లో అోకావేదాగ ప్రవ్యా కల్పానం సాధ్యసాధకతా వాచకా వాచక త్వేన సాచనీకత్వం వ్యవస్థితా అోకప్రసిద్ధి కల్పార్థ వకంగావ్రూపితరతే (అనుమానము.)

భర్తృమారి.

[ద్రాంతం శెట్టి నాగేశ్వర రావుగారు]

మః అది మేలైనపురంబు పూజ్యచరితుండా రాజా రాజ్యం డలం, అది పూర్వముం వానికర్తవ్య భవారజ్యాశ్రయ్య భవం బలిరాజ్యక భద్రీ కందికరం బాగాధుకా శర్య ముం గదలంజేసిన కాంక్షా ర్థికి నమస్కారంబు సత్కీర్తికం .

భారతమాతృ గంభీర జనించిన క్షత్రియోత్తము లలో సగ్గిగియ్యండై గొప్ప రాష్ట్రాధీశ్వరడైన మన భర్తృ మారిమహారాజు చరిత్రమును తెలియట మనకు విధియైనది

స్మరి. రాజ్యసౌలభమును శ్రమ తింపి సంసారమునలోని కామదార్శ్యమునుగాంచి అోకల దురుద్యుమనులదలంపి తింతాకాగింతుడై మోక్షపాప్తికి భంగకారకరాలైన ముల కాంతను కల్పించి శర్య సంకషరత్వగియై అోకమునకు పాత ముబోధిక భావకేతా స్యరూపముకలై బయల్పెదరి కల్ప కాంతను కలిగియ మోక్షో యన్నటుల నేటికలకును భారతీ యుల విజ్ఞాన మార్గాన్వేషణకుగా కృతీకృత్రియ వారకుల లోకమునకు గావించిన మహామేలును శృణించుచు వారని పూజించుచున్నాడు. భర్తృమారు, శర్యమును జ్ఞానమును బో ధించుటకు శరీరమును త్యాగముచేసిన మహాత్ముడు వైరాగ్య భావమును గలిగి మనకు జ్ఞానవేదమును రజించిన వండితుడు ఈతని కృమములనే నేటికలకును ఆ వాచగోపాలము కలిం చుచున్నాడు. ఇంతటి స్వార్థత్యాగి, యింతటి కరోపకార క రాయలుడు, ఇంతటి జ్ఞానభక్తుడు, ఇంతటి శద్ధులుడయ్యును తన వైరాగ్యమునకు మూలమేగువులు పూర్వముగా తెల్ల డించి యుండలేదు. ఈతని శతకాలితలుగాని విమర్శకులు గాని చరిత్రకారులుగాని మీ జీవిత చరిత్రమును వాగిసి యుండలేదు. మీ శతకల్పములనుండినో, యే రాష్ట్రమును పరి పాలించినో, పీఠి ము క్తేమార్గమునకు మూలకంబున భార్య నామ మేమియో తెలిసియుండలేదు కాని యిటీవల మావ్రా లయములు బయలుదేసిన విజ్ఞాన ఆనంద మాదాచీతరకాల వామ ముక్తియ అనునామానుడముగా కొంచెము మునిచిరి అదియంతయును విశ్వకవి కుమార యూహించకాలము. నేటి కరకుకు చరిత్రకారుల విమర్శలై విచారింపవలెన్నాడు. గాని కొండలు ముక్తియ కృష్ణసాంబి (సావ్య విభిక్ గింధాల యముల శర్యకృతీయములొప్పి చరిత్రములు వాగియును న్నాడు, వాగియుండినవి. సంస్కరించుచున్నాడు. ఇందు కం గురి సుబ్బారావుగారు చాల కృష్ణసాంబి యున్నందులకు మనకు కృతజ్ఞత మాత్రమేసి యున్నది. ఈ మహారాజు అరక శతజ్ఞమును నుండే నేమో యని కొండలు వాదించు వాడించు చున్నాడు. "అోకమున కొండలు విక్రమా కిర్త్యునకు (బ్రహ్మ క్షత్రియ వైశ్య, శూద్ర కాంతలు సలవును కలరిని యు, వారు బ్రాహ్మణి భానుమతి, భాగ్యవతి సింధుమతి, వామంబుల బరగుదురనియ వానికి కరకు, విక్రమార్క భట్టి, భర్తృమారి యనువారలు జనించినయను తెలియు చున్నది. కాని ఇది శర్యముకాదని కొండలు తలచుచున్నాడు. తనిని నమ్ముటకు ఆధారములు కానరావు. భర్తృమారు లిడువుకు కలరిని కొండలు తెలుపుచున్నాడు. ఇందు వాక్య వచియ కర్తయగు భర్తృమారియొక్క; నుభాషిత త్రితీ నిర్వాకయగు భర్తృమారి యొక్క. ఇందు త్రితీ నిర్వాకయే మన భర్తృమారి. పిత సంస్కృతమున కమరుగు జ్ఞానమును మూడు భాగములుగా బోధించియున్నాడు. నీతి, కృంగార, వైరాగ్యములు. పిత మున్నందు నీతికరకమున మూఢ పద్ధ తినే తెల్ల డించి కదంబడి విద్య సిద్ధి, మాన వార్య కద్ధతి, అర్థ కద్ధతి. దుర్లభ కద్ధ తినుజనకద్ధతి, కరోపకారకద్ధతి, వైశ్యపద్ధతి, వైశ్యపద్ధతి, ర్మ కద్ధతి యను భిన్నరూపములుగా మహాభావములకు ద్విగాదిం చుటలై వైశ్యి లక్ష్మింద కంబగలవైశిక్ జ్ఞానమును తెల్లకించె ను. మూఢు డంతటి నున్నావో విమయేచ్ఛుల పోలాలని యెంచివానికి శృంగారరసమును చవిచూపెను. అందుశ్రీ ప్రకంశ, సంభోషననము, కామినీగర్వము నునింక్రయ్య క్రవద్ధతి, ఋతుశర్ల పద్ధతియను శీర్షి కలక్ష్మింద శృంగారరస ముంచివైచెను. శృంగారమును రసముగొలిపంతే సంసార మును చలెనగడ పులిదనియ- మిగిలింది పిప్పియనియ నుద ర్యమును బావులకై మా క్తేమార్గమునకు (ప్రకృతబావులకై కలియెగ(భముల వట్టికల్లులనినమములకై వైరాగ్యభావమును తెల్లకించెను. ఇందుకృష్ణా మూలకము, విమయకరి త్యాగ విదంబన యాజ్ఞాదై వ్య మూలకము, భోగాన్వైర్య కర్తవ్యము, కాల మహిమము కర్తవ్యము, యతి స్వ తతి సంసార వర్తవ్యము, మనస్సుబోధన నియమము, నిత్యా నిత్యకర్మ విచారము, విచార్యము, అపహార వర్త్య, అను శీర్షి కలక్ష్మింద మూఢుని వైరాగ్యమునకు డింపి వానికి మా క్తేమార్గ మును బాపెను. ఈమహాత్ముడు తనకు వ్యాయము, శర్యము

నన్నయభట్టారకుండు

కథమత్తురమ్ క్రయోగము

[కర్లపాలెపు-వేంకటనాగయ్యగారు]

నన్నయభట్ట మహాభారతము వాంధీకరించలేదనియును రాజరాజే యాంధీకరించె ననియును కాననములో నీవిధము గానే యున్నదనియును, నన్నయభట్ట అంగభారతమునకు కర్తగాకపోవుటకు వాంధ్రమహాభారతముయొక్క పీఠికలోని (కథమత్తురమ్ క్రయోగము (వలస సాక్ష్యమనియును అంగ భట్టరా సారస్వతానుబంధములో కొద్దిసమయముండి(వయంక బడుచున్నది.

రాజరాజే భారతముచేసినది కాననము చెప్పుట శర్యమే కావచ్చును. అయినంతమాత్రముచేత రాజరాజే చేసినది నిర్ధా రణమగునా? సాధారణముగా(కథమత్తురమ్ కథ యాస్థానముం దలి కవులచేతను విద్యాంకులచేతను (గంధములు వ్రాంపించి కమపేక్ష పెట్టుకొంటు నవసముకానా!

(౧) విశిషటరంగానాధుండు వివదన రంగనాథ రామా యణమును బుద్ధిరాజు పేరువెట్టి రచియింపలేదా యీ సంగ తిని గురించి శ్రీ పీఠికలింగము మంతులవారు తమ యాంధ్ర కవుల చరిత్రలో నిట్లు వ్రాసిరి:-

"ఇది (రంగనాథరామానుజులు) కృష్ణానుచములోని మునుమారి సంస్థానమునకు (కథవై ముండిన కోం వితలరాజు తమారులైన బుద్ధరాజు పేరువెట్టి ఈతని రచించెను, వనులు బుద్ధరాజు రామానుజుని పిలువక నేటివరకును దీనిని రంగ నాథ రామానుజునియే వాడుచున్నాడు. పుస్తకము వెక్కి డుకు కలిపేస్తేనే తేకపావుటయేగాక కాండముల యంతయును గూడ-శ్రివద (అని..... భూలోగనిధి కోనబుద్ధధూని భుమ...రసికమై చెబువొందు రామానుజులు కరగలంకార భావకరనిండ కరమర్ది...కాండంబునెప్ప-అని కోనబుద్ధ రాజురచించినట్లై వ్రాసెటనియున్నది. అయినను బుద్ధరాజు తన్నును తనవాళ్ళమును పొగడుకొన్నట్లున్న రీతినిబట్టిమాడగా కంపితులకృష్ణులై(వరాహులు కాంబాడు.గనుక పుస్తకము వేరొకరు రచించినయే యూహించవలసియున్నది."

అంగభారతమును రాజరాజు చేసినట్లు సంశేషాన్నక ముగా కాననములో నున్నది బుద్ధరాజు రామానుజును చేసి నట్లు (గంధములోనే (రంగనాథరామానుజులలోనే) స్పష్ట ముగానున్నది. అయినను వనుల శర్యమునకునివెట్టి (గంధ కర్తృత్వమును విశేషైక కర్తవ్యమునీ నిలిపినాడు.

(౨) అదనేమధూనామము శృంగారపీఠిక రచించిన ట్లు (వాసికొనాను ఆకృతి శ్రీ కామనియోదా? శ్రీపీఠిక లింగమునాడు శ్రీనాథభట్టచరితములో వేదధూనామని (గంధమును గురించి యట్లు వ్రాసిరి:-

"వేదధూనామమ దాని (గంధకర్త యగుటయం దెవ్వకర్తయన్ను మకలిగి ముండినట్లు కనుకట్లుచున్నది. వేదధూ నామము శృంగారకాంధ్రములందు ముంచిపొడికెయ కల వాడైనట్లు చెప్పెనున్నాడు. అయినక మన శృంగార వాక్యము నకు సంస్కృతమున శృంగారపీఠికమును వ్యాఖ్యానము నక

భర్తృము అనితోడిక విమయముల బోధించెను.ఈతనిసంస్కృ త వ్లోకములకు రామచంద్రుడకు వాంధీక (వాసియుండిన వాంధీక ననునరించి ఆంధ్రబోధములై పితకు లక్ష్మణుకని వద్యరూపమున మూడు శతకములు ఆంధ్రమున వ్రాసియుం డి. ఈ మహారాజు వైరాగ్యము లభించుట ముఖ్య కారణము వ్లోకమున తెల్లకించి యున్నాడు.

లో యాంధీకర్తయమి శరకం మును సా విరక్తా సావ్యవ్య మిచ్చతి జనంసజనోన్యక క్తః అన్యకన్యతేవ పరియత్యుతి వాకిడ వ్యాధిక్తాంవ తంద మదవంవ ఇమించ మంచ (శతేమను

ఈదినమున నుపన్యాస మేమియు లేదు. అనేక లేఖ లి నడుమను వచ్చియున్నవి. సభ్యులకు వీనిని జదివెదను. ఇదిగో తెలుపటికి.

అమలాపురమునొద్దనున్న పల్లెనండి—

జంఘాల కాశ్రీగారికి C/O ఆంధ్రప్రతికాధిపతిగారు.

అయ్యా! మీ సామ్యపన్యాసములను మిక్కిలి శ్రద్ధతో జరుపుచున్నాము-కాని మాకొక్క చిక్క కలుగజేయుచున్నాను. మీ యుపన్యాసముల నడుమ నెన్నియో యింగ్లీషు మాటల - నెన్నియో యింగ్లీషు వాక్యముల - నుపయోగించుచున్నారు. కాని కర్మము తెలియక చిక్కపడుచున్నాము. ఆంధ్రప్రతికా పాఠకుల కందఱ కింగ్లీషుభాష వచ్చియుండునని మీరు భావించుచున్నారు కాబోలును! పల్లెటూరివార మగుటచే నిక్కడ నింగ్లీషు భాగము వచ్చినవా రెవ్వరు మాకు లభింపకుండ నున్నారు. ఇంతటినుండి మీ రింగ్లీషు వాక్యములను గాని మాటలగాని యుపయోగింపవలసి నప్పుడు వానికి సరియైన యర్థమును తెలుగున మీరు వ్రాయుచుండవలయును. ఆశ్రద్ధ చేయవలదు-ఇట్లు విన్నవించు విధేయుఁడు.

నాయనలారా! లేఖను వింటిరా - సామ్యపన్యాసములను మిగుల శ్రద్ధతో మన సోదరు లనేకులు చదువుచున్నారు. చదివి వానిని బూర్తిగా తెలిసికొనక బ్రయత్నించుచున్నారు. నడుమ నడుమ నున్న యింగ్లీషుమాటలలో నేమి యున్నదో పూర్తిగా తెలిసికొని సంతసించుట కే యింగ్లీషుమాట లద్దవచ్చుచున్నవి కదా, యని విచారించుచున్నారు. మన యుపన్యాసములను సవివరముబుద్ధితో జరుపుటయే మనకు గావలసినది. అట్టిస్థితి చదువరులలో గలుగుచున్నదని యానందపడవలసియున్నది. ఇంతటినుండి యిట్టి యాంక్షల భాషావాక్యములు యుపన్యాసములలో నడుమను దటస్థించునప్పుడు వాని కాంక్షమున నర్థమునుగూడఁ బ్రకటించుచుండుము. మీరింతటితో నుపన్యాస సారమును ప్రహింపక దలంచి యున్నప్పుడు మేము మిమ్ముఁ బ్రతిబంధించుమా? కొడలు బిడ్డను గనక దలంచినప్పు డత్రుగారు వలదనునా? అటులే కానిండు.

ఇదిగో మఱియొక లేఖ - సాక్షికి - మద్ది కరనుండి-మీరు కొన్ని యుపన్యాసములలో "శేషభాగము తరువాత నెప్పుడైన తెప్పెదను." అని మానివెచ్చుచున్నారు. శేషభాగము నెప్పుడైన తెప్పెగురా లేదా? సాక్షి ప్రథమ సంపుటయందు గూడ, నెన్నియో యిట్టి వాదానము లున్నవి. అవి యిదివఱకు మీరు నెఱవేర్చియుండలేదు. నాటకములలో బర్ధము లెక్కడ నుండవలసినదో-పాత్రాచిత్త్య మనగ నేమో-ఈ మొదలగు నెన్ని ముఖ్యాంశములలో తరువాత తెప్పెదమని యప్పటికి విరమించినారు. ఇప్పటికిని తెప్పియుండలేదు. అదియటుండగా సాక్షి సంఘము తిరుగ స్థాపింపబడినదిమీకులగూడ నెన్నియో

దు రతింపెను. ఈగ్రంథరచననుండి శ్రీ కాధిపతిగారిపట్టు లీతనికి భార్యయొక గానుంటిట్లుకొండలుకొని నాథుడే గ్రంథమునందను శేషభాగమునీ పేరుబెట్టి రతింపవని కొందఱును చెప్పుచున్నాడు. శ్రీ కాధిపతిగారియొద్దనున్నోక యిది శేషమిం దుండుననితే నది గానిండుగనుకట్లుచున్నందున శ్రీ కాధిపతి కృంగారవీరిని రచించితిమిండును" అని.

ఇటుల నేతను యాస్థానకవిలయచేత గ్రంథములు చేయించి యాగ్రంథములకు తమపేరు పెట్టుకొన్న శ్రద్ధులును పెక్కండను చూడవచ్చును. ఈవిషయము జగత్సిద్ధిమే గనుక పెంతివాదమునకొరకుండదు. అటులనే ఈవాదా గూడ నన్నయభట్టారవినితే గ్రంథమువ్రాయించి తనపేరు పెట్టుకొనియుండె.

ఇక కాంధర్వరసీకలోని ప్రథమపురుషవ్రతాగముగిరితి విచారించును.

నన్నయభట్టారవిగారు వీరికలోకనాథగురింతియక తనతిరుమలగురింతియక రాజారాజులతో చెప్పక నరగురు గురింతియ ప్రథమపురుషవ్రతాగముగిరితియక తనతిరుమలగురింతియక రాజారాజులతో చెప్పక నరగురు గురింతియ ప్రథమపురుషవ్రతాగముగిరితియక తెలియినా. కావున తనవ్రతాగముగిరితియక నరగురింతియక రాజారాజులతో చెప్పక నరగురు గురింతియ ప్రథమపురుషవ్రతాగముగిరితియక తెలియినా.

యిట్టి శేషభాగములు చెప్పవలసియున్నవి. అవి యన్నియు నెప్పుడు చెప్పదురో తెలియబడువలెను. ఇట్లు విన్నవించు విధేయుఁడు.

నాయనలారా-ఈలేఖను వింటిరా. ఈ యుత్తరములో శేషభాగములని యుదాహరింపబడిన వన్నియును యెప్పుడు చెప్పదుమో యెట్లు చెప్పగలము? చెప్పదలచియే చెప్పెదమని చెప్పినాము. చెప్పవలయుననియే యున్నది. వారమున కొక్క యుపన్యాసము విషయ విపులత్వమునుబట్టి యొక్కొక్కప్పు డొక్కొక్క యుపన్యాసము రెండు సారస్వతానుబంధములంత గ్రంథము గావలసి వచ్చుచున్నది. అదిగాక జంఘాల కాశ్రీ పెద్దనోటికి పేజియురెండు పేజిలును లెక్కయో? అచ్చువారిలిండి-ఏనుగదాహము-మా ప్రియమిత్రులలో నొకరి కొకసారి జ్వరమువచ్చినది. జ్వరితుఁడు లఘూహారమును దీసి కొనవలయును. గాన నాయనకు వైద్యుఁడు 'హార్లిక్స్' పాలు పుచ్చుకొమ్మని చెప్పెను. చీ-ఫీ-హార్లిక్స్ పాల - నీసా అంత యను నొక్కసారియైన పుచ్చుకొనుటకు సరిపోదా యని యాతఁడు వైద్యునకుఁ బ్రత్యుత్తర మిచ్చెను.

పట్టుమని జంఘాల కాశ్రీ నోరు తెఱచిన యెడల సారస్వతానుబంధమును మింగివైచి నగ మాడలియైన తీరలేదని సజగు కొనును. అందువలన గొన్ని కొన్ని యుపన్యాసములందుఁ గొంత విడువవలసివచ్చుచుండును. ఇంతలో జేయవలయును లేదైన నుద్దించిన యెడల వానినిగూర్చి చెప్పుచుండును. వెనుకటి శేషభాగములగూర్చి కొంతపరాకు, కొంతయశ్రద్ధ, కొంత నిర్లక్ష్యములతోనుండును. ఆభాగములు వదలివేయ కలసి నప్పుడు మలభముగా నేదియో కారణమున వదలివేయవచ్చును. గాని తిరుగక జెప్పట కేదైన దగిన సన్నివేశము వచ్చినగాని చెప్పవలసిందదు. ప్రథమ సంపుటములలోనివి చెప్పకపోయినను దరువాతి శిష్టభాగములైనను నెప్పుడో పూర్తిచేయవలయునని యున్నది. ఇదిగో మఱియొక లేఖ.

నట్టి గుడిపాలెమునుండి-సాక్షికి-మీ యుపన్యాసములను బరమానందముతో జరుపుచున్నాము. అనివార మెప్పుడు వచ్చునా? యని సాక్షికి చూచుచున్నాము. అదివాయు నాఁడు సమీపముననున్న తపాలా కచ్చేరియొద్దకు నలుబది యేబదిమంది కలిసి పోవుచున్నాము. అత్రాతురతో సారస్వతాను బంధమును జూచుచున్నాము. తరువాత నాకాగి దము నూరికె దీసికొని పోయి యచ్చట మునసబు రచ్చసావడి లోను-సంతలోనుగూడఁ జరుపుచున్నాము. అది యెవరి బుద్ధి ప్రమాణమునకుఁ దగినట్లు వారికి తెలియుచున్నది. అంత తోనే వారికంతయుఁ తెలిసినట్లు సంపూర్ణ సంతుష్టి కలుగుచున్నది. కాని సాక్షులన్నియు నేనొక్కొక్కటి ననేకపర్యాయములు చదివినాను నడువగా జడువగా ప్రతిసాక్షిలోను నేదియో యొక యంతరార్థ మున్నట్లు నాకు బాడగట్టుచున్నది. కొన్నిటిలోని దానిని గ్రహించినాను. మఱికొన్నిటిలోని దానిని గ్రహింపఁ బ్రయత్నించుచున్నాను. ఈ యంతరార్థమునది సామాన్యజనులకు బోధము కానేరదు. కొందఱు వైవై గానియు త్రవవువలె గమగమలాడుచున్న హాస్యరచన కానంద మందుచున్నారు. బహిరంతః ప్రకృతుల వర్ణనములు భాగము నున్నవని కొందఱు తలయుచువున్నారు. మన క్రతువులనెత్తి పొడిచినాడుగోయని కొందఱు వెకవెకలాడుచున్నారు. వాక్యముల భారాశతకుఁ గొందఱు సంతసించుచున్నారు. వీరికన్నిటికేమిగాని, వానిలోని యంతరార్థమే ప్రధానమైనది. అది తెలిసికొనవలయును. కావున ప్రతి సాక్షిలోని యంతరార్థ మింతటినుండి యుపన్యాససారమున జంఘాల కాశ్రీచేత జెప్పించిన భాగమునుగూడ యని యనుకొనుచున్నాను. ఇట్లు—

నాయనలారా-ఈలేఖను వింటిరా? మీ యుపన్యాసము లెవరికెట్లును రుచించినను మేము చేయునదేమియు లేదు. వారి వారి రుచులబట్టి-విద్యులబట్టి-మనకృత్యులబట్టి-ప్రకృతులబట్టి వారికి రుచించును. అందులకు మేము బాధ్యులము కాము - గ్రంథకర్త యేదియో గ్రంథమును రచించి యది దేశమునై బడవేయును. అంతవఱకే యాతనిపూచిగాని తరువాత దాని భాగము లన్నియును ప్రజల పరికిలంపదగినవే. భాగమున్న విషయములగూర్చి గ్రంథకర్తను క్షామింపవలసిన పనిలేదు. భాగములేని యంతయులనుగూర్చి యాతని నిందింపవలసిన పని లేదు. అతని ప్రకృతినిబట్టి యతఁడు వ్రాయును. అది తాను చెచ్చిపెట్టుకొననది కాదు. అందుచే మీ నెవరనులకుఁ బనిలేదు. మీ చీ ఫీ ల కంతకన్నఁ బనిలేదు. గ్రంథకర్త పాపమనివంటి వాఁడు. ఉపన్యాస మిచ్చునట్టివాఁడు నట్టివాఁడే. ఒకరియందు వాక్షికములేక, యొకరియందు వైచయ్యులేక, యధార్థముగా

మనుజుల జోలికియేపోక, సంఘములోనున్న దురాచారముల దురభిప్రాయములను, దుష్టరుచులను, దుష్కింతలను, సాక్ష్యమైనంతవఱకుఁ దగ్గింపవలెంచి యాయుపన్యాసములను సత్యబద్ధులమై దైవముభమును జూచి, నిష్ఠాయముగా నిర్దాక్షిణ్యముగా నిచ్చుచున్నాము. వానిలో నంతసార్వ ముండనిండు ఉండక పోనిండు. అర్థమైన నుండునిండు లేకపోనిండు. ఏమియున్నను సరే ఏమి లేకున్నను సరే. అవి మీవి. మీయందలి భక్తిచే సాక్షిసంఘము మీ కొసగినకాదుక. వానిని గూర్చి మీరింత కంటే తెలియఁదగిన దేదియులేదు. మాకింతకంటే జెప్పవలసినదేమియులేదు.

కొబగామునుండి-సాక్షికి- నమస్కారములు. మీలో వాణీదానుఁడను కవి యెన్నఁడుకదా. అతఁ డేదియుఁ గవిత్వము చెప్పినట్లు కనబడదేమి! అతని జీవచరిత్రములోని గొన్ని పద్యములను విన్నాము. అవి బాగుగ నున్నవి. మదరాసును గూర్చి వర్ణించి చెప్పినపద్యములు మఱింత బాగుగా నున్నవి. ఆంధ్రప్రతికాసారస్వతానుబంధములో నెందఱోకవులు చక్కని గీతములు వ్రాయుచున్నారు. ప్రజల శిరఃకంపన మొనర్చుచున్నారు. మీవాణీదానుఁడు గూడ నట్టి మనోహరములగు గీతములు సారస్వతాను బంధమున కేల వ్రాయగూడదు? మీరాతనితోఁ జెప్పి యింతటి నుండి వ్రాయింపవలయునని కోరుచున్నాము. ఇట్లు విన్నవించుచు-

వాణీదానా! ఈలేఖను వింటిరా- నీవేమి చెప్పదలచితివా? చెప్పుము. వాణీదానుఁ డిట్లు పలికెను. సాక్షి! సభ్యులారా! నాకుఁ దోచినప్పుడు నేను గవిత్వము చెప్పవాడనే కాని, యొకరికిఁ దోచినప్పుడు జెప్పవాడను గాను. నాప్రీతి కొఱకు నేను కవితాగాన మొనర్చునని యొకని ప్రీతికొఱకు గాదు. అచ్చుపడుట కవకాశ మార్థప్రతికమాలమున దొరకినది కదా యని-అద్దెయద్దెయని-యాతురపడి కవిత్వము చెప్పవాడనుగాను. ఇదివఱకుఁ దొమ్మిది సంవత్సరములనుండి కంకణ బంధమును జేయుచుంటిని. ఇంకను గురురలేను. దానిలో నలు పదినాలు గర్భములు రావలయును. మనుజుని పేరు మహిలో కాశ్యోతముగా నుండుటకట్టి యొక్క బంధముచాలదా? చదువు సరికల్గె యర్థము విడిపోయినప్పు డింక గవిత్వములో విశేషమేమి? ఇట్టి జాటు జాటు-బావ బావ-వెసర పప్పు-పేలపిండి కవిత్వము నేను జెప్పఁజాలను. జీలుకు బెండుకంటే జప్పున మంచినీళ్లకంటే బలచన- లంఘనముకంటే తేలిక- ఇట్టి కవిత్వములన గర్వకులాభమా? భోక్తకు లాభమా? వ్యాస ఘట్టము వంటిది వీధిని బడవేయవలెను. ఫిరంగిగుండు వంటిది లోకమున విడువవలయును. పద్మపూసాము వంటిది ప్రపంచమున వదలవలెను. అప్పుడు- కవిత్వపుఁబన- పండితులందఱు తమ పాండిత్యము నర్థభేదమునకై వినియోగపరుపవలెను. పదేసి యిరువదేసి యర్థములతో లాగవలెను ఇంక నెన్నోయున్నవని సంతోషింపవలయును. పోనీ. అంతవఱకు లేకపోయినను గవిత్వమైన తరువాతఁ బండిటిండికాగవలయునా? అంగిటి నొక్క-నకు నిలువవలయునా? కొండనాలుకైన నడ్డుపడవలయునా? అడుగున మంచినీరు లాగున- గొంతులోనికిఁ బోయిన యెడల నింకకవిత్వపుఁ గారమేమి? గావేమి? కమ్మ తనమేమి? గడుసు దనమేమి? నాలుకవై నాగినదేమి? అంగిటికి దగిలిన దేమి? రస మూరినదేమి? రుచి పుట్టినదేమి? ఉత్తమకవిత్వములు ముఖ్యముగా మూఁడు జాతులున్నవి. గుంటుపోక చెక్కవలె గలుకున కొలుకవలసిన కవిత్వ మొక్కటి- వేపుడు నెనగలు నమలినట్లు నమలవలసిన కవిత్వ మొక్కటి- తాండ్రవలె జప్పలించవలసిన కవిత్వ మొక్కటి. ఇప్పటి గీత కవిత్వములు దేనిలోనుగూడఁ జేరవచ్చును. ఎందులకా కవిత్వములు? అదికాక మన పూర్వము భారతము వ్రాసినారు. భాగవత రామాయణాద్యుద్భృతములు వ్రాసినారు. వారి తరువాతి వారు కూడ నేవో పెద్ద పెద్ద గ్రంథములు చేతికింబట్టి దొరకునవి- చంక్రేందర బెట్టుటకు సరిపోయినవి-తప్పని సరియగు నప్పుడు తలక్రింద కక్కఱకు వచ్చునవి- అట్టివి. అమాత్రపుఁ బొడుగు వెడలుపు బలిమికలగ్రంథములనే వ్రాసినారు. కాని, యిట్టి నల్లపూస కవిత్వములు-ఇట్టి దమ్ముడిమెత్తుకవిత్వములు-ఇట్టి అంగుళప్రమాణ కవిత్వములు- ఎన్నడును చెప్పియుండలేదు. కలికాలమహిమచే మనవారి బట్టి యెండుజిల్లెడు కాదు కవిత్వములు చెప్పుచున్నారు. మనుష్యుల యొడ్డు పొడవులు తగ్గినవి కదా! బుద్ధులు లెగినవికదా! అవృష్టాలంతకంటే దగ్గినవి కదా! పొడి- పంట- బట్ట- వైజన్యమున కేమా యన్నట్లు న్నవికదా. ఈవిధే కవిత్వమునకుఁ గూడఁ బట్టినది. పాలాశ్రీపట్టి యంతటి కాగిదము మీఁద- రెండు మోహగీతములు- మూఁడు యుద్ధగీతములు- వ్రాయవచ్చును. పొడుము పట్టెగ్గించినంత నేమైనను గీతము నిలువబడక పోయినప్పు డింక కవిత్వ

చామర్తి శేషగిరిరాయకవి

[వంగూరి - సుబ్బారావుగారి]

ఇతడు కాళిదాసీ తరీఖయి, సమర్థియైన కవికము, రామకథా మధులహరి యను గ్రంథముల రచించెను. ఈ మూలములు గల సంపుటము బహుళః గ్రంథకర్తయే (వాసివ కాళిదాసీ సంపుటము - హిందూదేశీ కవితాభిజ్ఞుల రామకథా మధులహరి చిక్కినది. (1) కాళిదాసీ తరీఖయి గ్రంథానికి ప్రాకరణాత్మక బహుళములను ముద్రితీ రచయింపు దా లాకలంకారో సదవలస సర్వవ సమీక్షియత తోకటవన్ కవులగునూర్చి తదాప్తి దోలంగియే గు ణ్ణోకులం కట్టిచేసియును సాంపుగనింపుగ ముద్రితీయత సరవ తేజావ్రుతిః చిక్కిల వేదాంతము, యోగియ, మహా మధావ్రుతమును ఒక్కట గునవర్తన ముతించెను.

(2) అభిజన్తుతి

విసయముతో భజించెదను వేయకానాదా, కాగ్గులు, కాళిదా నుని, భక్తభూతి, దండి రవిసోమ సనతు స్వపించువచ్చు పా ద్యుని బహుళపు భాగ్యుని మయాని హాస భీరుతిక్రయ బ్ధుని ముదకు చిల్లముని వీరక భారవి లెదకార్యులకా

అని సంస్కృతాంధ్రపుల గతిపి మోత కట్టికాచును. పిమ్మట కవివంశ కర్తవము, పుష్పాభి నిష్ఠువు, బ్రహ్మముద కుల తన గోత్ర మునీయగు కణ్ణుని కటవ్ వర్ణించెను. పిమ్మ ట గాగోత్రమున బుద్ధిం దోసవలంబిని వర్ణించుచున్నాడు. సీ ణ్ణి కర్తవ్యముల కాళియ రుద్రాక్షపి

సాని ని స్తరత (పాదీకర్త)

సాని పోతన సభాధునిదాన ముద్రియ

సర్వ సాభాగ్యముల సంతరించె

యేటూరి వారిలో న సనక ర్తిత

పాండ్యగిరిమటు వారి కృత్తి

కొండపి దెల్లము కొండ నంది (గాను

నీయ బాలాంధి త్రితముగను

తనకు నియంతృత్వములే దానభిభవ

కీర్తి నిర్మల కాగ్యుతత్వముల మించి

యభిలంక వర్ణింతుండై తెలంగ

సమృద్ధియు గొంయద నలవియగు ?

అతని సంతానము, మనమును, మనమును మన వర్ణిం చెను. వారల వేదము, కొండల ముద్రియ కవులు, కిష్టాచార వంశములు, వనీయ కరు, కవియే ముకవ్యములొ కిష్టా చెప్పెను.

కొండలు దీపకవముల కొండలు సర్వకళా వికారదుర్ కొండలు భర్తృత్వముల కొండలు సూక్ష్మకావ్యకర్తకు ణ్ణాంబలు రాజ్యములు ముల కొండలు కర్తృకలావదీవవ ణ్ణాంబలు భాగ్యలంకార కొండలు బ్రహ్మవందలందలైతి

విరిక బాలర్తి వారసు నింటిచేరు కవులగుక గారణ ము (వాయు పాద్యులకు.

3. ప్రాసాని కిరవై కా

గాభుకు నెలవై విభిక్తవైభవలంక

చేమర్తి కరిగి నెల

చేమకు కృపావ్యాయము చేమ ర్తిదళక

(1) ఎలపాతన (2) వంకటమంత్రి (3) రామకుం

మేమి? ఏదీ? నిలచినదేదీ? రసముగలిగినదేదీ? ఆస్వాదించినదేదీ? అనుభవించినదేదీ? కన్నుమూసి తెలుసులోపల-రసము పుట్టుట- పెరుగుట- చచ్చుట- ఇనుళ్ళ తెరవలె నున్నది. ఇప్పుడందఱు గీతముల మీదలబడినారు. వృత్తలాపిసరసు విడిచివైచినారు. ఇది భావకు మహాదురదృష్టముకాదా? నాటకములలో సయితము- గీతములు తప్పు- మతేపద్యములు చెప్పని కవులు న్నారు. అగీతములు కూడ మానివేయరాదా? అట్లునాటకములు వ్రాయబడు మానరాదా? అట్లు వ్రాయు మని కారదాదేని కానించినదా మేమి? ఏదో తల లిక్క-చర్య కర్త మేమున్నది? ఎవడో కొనపెట్టివాల-దేదో దారిద్రోక్కుగ గొల్లుమని కొండ తాదాసే వరుగు. నేనట్లుచరించు వాడను గాను. శ్రేవ కవిత్వములోనున్న సాగనుదేనిలోను లేదు. నేను బ్రదికి యుం దునెడల నెప్పుటికైన- మధ్య, తంకర, రామసుజ, గౌరాంగ, మనామృదీయ మను నయదర్శముల ప్రబంధమును తెప్పెదను. వాటిదానుడంత విరమించెను.

సమృద్ధిరా ఉత్తరము లన్నియుఁ జదివిరిని.

ఓమ్-కాంతిశ్యాంతిశ్యాంతి:

(ప్రముఖులచేత కవులను చెప్పినాడు. వారు రచించిన గ్రంథములకె ర్తృత్వము. తన తండ్రియగు వేంకటమంత్రి బ చెప్పే సాటి రక్తమంత్రి మారును బెండ్లియాడెడిట. తుదకు గవివర్ణన చేసికొనవలసి వచ్చెను.

శ్రీనివాసనోహయని తిన్న మిటారపు బోరకాపునా వైకంగాక సమాప్తజన తర్లన శీలవై జాంతు భూభాగ మునందు స్వప్రవము భావ్యముకాదని తలకలబాలన ద్రాగనిరాగ శేష గిరిరాట్టచివలండడ కీర్తి సాంధ్రుండకా

ఇది "యాత్మస్తుతి వననిదా యెలుంగని నామాపా కలాయచ్చి తలకు ముందాకొడుక్క నాడిపాతలా సంభా వన యచ్చుకోమి న్నాయమయ్యా?" అనిన వివరకర్త యును జ్ఞప్తికె దెచ్చు నాత్మస్తుతి. పిమ్మట మత్స్యంశా. కథారంభము. కృష్ణుడొక గృతి. గ్రంథము యెలుంగ కా లింది వైవాహికకథ. గ్రంథమునకు గద్య-

మఱిది పాపంతననాట్ల ధూర్జటికి సత్సోధతస్వస్థనీ వదనప్రా క్షమంఘమాగ్ధులీల సద్భావానుభావోదసా ఖ్యుడ చామర్తికలిస శేషగిరి. రాయానకృత్వంబైతరణం గదనాభ్యాసము భావాభాసితయాఖ్యగ్రంథమున ద్వంద్వమై

"ఇది శ్రీమాదయాదవణ కథాకాటాక్ష పీఠా నుభా రణ పరిబ్ధ సరవళితాభిసంధి రక్షితవ సుందము నటల రాజ వధారాళ శ్రీశామాన భుజనాభుజన చామర్తి సామ ర్థ్య సుధారంభిత యుక్త కార్య నిర్వాహక సదయ పృథమ నిరంతరాక్షిత లైలారావద వచ్చిన్న కుద్ధ బుద్ధ బ్రహ్మ తత్త్వ సాక్షాత్కార విద్యజ్ఞవ విభేద చామర్తి వంశీయ, పారావార గుప్తార్థ పూర్ణమా లేమ పాతయామాత్య పాత్ర వంకట మంత్రిపుత్ర, కణ్ణునగోత్ర తమిళ విమలమిత్ర మంద రశేషగిరిరాయ కవి పురందర వ్రతీకంబైత కాళిదాసీతరణం బను మహాకవంభంబునందు....." శ్రీశ్రీశ్రీ

గ్రంథాని నొకపకమునై "గ్రంథాని ప్రాయశఃపిన తద్యము" అయిన గిరిగోత్ర వ్రతమునై

"తరగి శ్రీలచంద్ర శేకనంభు శైలంగ గ్రావనామక కృత మధుమాన పూర్తి మత సత్కృతనక కృష్ణ భావా మణును మింతు గానడిన భావజైక కృత బుధాంభుకం కరునాభుండు శేషగిరి కంఠవిదాకి నంకిరియనగన్

అనుకటవంక గవిబాలము కా.కా. 1795 అని స్పష్టమగు చున్నది.

ఈగ్రంథమునై నిరకకవులిచ్చి యర్చి పాతముల కొన్ని పక్కములనువి.

కుండకుండబిందువుల గుంపులా కార్కరసారపురమా కండకణంబుల నుభాగ్రమిద్ధుల లేలొడి కృతభుం గూంపులొ యెటుండు కవులందఱు సందను భోగభాగ్యం గ్రంథమునై శేషగిరి రాయని మాత్రు యుక్తలొప్పగుక కవి మొన్న మొన్నటివారకు కొండవల్లి ప్రాంతము వాడని విరికి.

రామకథా మధులహరి రామానుజభ చంద్రామా ర్తము వ్రాసి కళకము. సమర్థియైన కవికము కళకమే. మూడు గ్రంథములకుండి యొక్కొక్క వద్యము తెలివై చూ పెడను. (1) కాళిదాసీతరణము:— అంతకంతకాలము దురంత కృతాంత నికలినీవన ప్రాంతతేజీరసారభ నిరంతర హాసవిరవారణ భాంతముకంతు కాంతికళాంత మరందచరన్నిశిందని భాంతరవాతితాంతయత కాంతము బొప్పితాంతకాంతమై

(2) రామకథా మధులహరి (సీతకర్తవ) తమ్ములు వాడనుల్ వరభృతమ్ములు నామ్ములు చక్రకాకపా తమ్ములు చెచ్చునాత్మల జితమ్ములు కృతవోటి తేజీ ము త్తమ్ములు దొంతలాళి కళియమ్ములు గోంబ సాంధ్రవంద్రకాం తమ్ములు కవులగునగ ఇమ్ములు సత్సలికమ్ములింటికా

(3) సమర్థియైన కవికము.

ఎంతదృఢమిదై వో నిందు ముఖము కరుగడిసి గులాముగ బరపుటచే మహాకొల్పవై విప్రని యధురవాడి మధిక గజదశామ సమర్థియైన.

చిన్న కథ Adaptation

[చామగంటి - లక్ష్మీనరసింహారావుగారు] సూర్యరావు సుందరరావుతో నిట్లు మాటలాడుచుండెను. సూర్య : మిత్రమా నీకాపిల్లనచ్చినదా ?

సుంద : ప్రాణమిత్రమా ! పరిపూర్ణముగా నచ్చినది.

సూర్య : నీవామెను వివాహము చేసికొందువా ?

సుంద : అలాగుననే యనుకొనుచున్నాను. అయినను నీయభి

ప్రాయమేమి ?

సూర్య : నేనాపిల్లనుజూడకుండ నెట్లు చెప్పగలను ?

సుంద : అట్లులైన నీదినమునక జాతుము

సూర్యరా వాపిల్లనుజూచెను. ఆమె సుందరస్వరూపిణి-నుగు జవలె-ఆమెను జూచినపుటినుండియు సంతసాందర్యవతి సుంద రరావునకు లభించుట యాతని మహద్దృష్టమని యనుకొనుచు నాతనికి రాబోవు సుఖములన్ని యుం దలంచుకొనుచుండెను. "అపిల్లను నేను తేసికొనచ్చునా?" యని సుందరరావు సూర్య రావునకుగ నాతడేమియు మాటలాడక యూరభంకడెను. ఇటులాక్రమాసముగదచినది సూర్యరావు క్రమముగా నీరసం వంజొచ్చెను. అతని కన్నహితము తప్పినది. రాతరి నిదురలేచి- స్వల్పముగు జ్వరముకాయుచున్నట్లు తెనుగులు చెప్పుచున్నారు. చుండు పుచ్చుకొనుమని యెందఱు చెప్పినను వినడు. అతడు తీనింపక దని తెనుగులు చెప్పుచున్నారు. అవ్యాధియేమో! అతని కాపంతమేమో! చచ్చుటకైన నొప్పుకొనుట యెంచుటకో ? వారిద్దరితోకసారి యిట్లు మాటలాడుకొనుచుండిరి.

సుంద : చెప్పరా ?

సూర్య : చెప్పిన లాభములేదు.

సుంద : లాభముండనీ ఉండకపోనీ - ఉండదనిమాత్రము

నీవెట్లు ముందుగాచెప్పగలవు! ప్రాణమిత్రుండవైన

నాయొద్దనే నీలిట్లు వాచుట న్నాయముకాదు.

సూర్య : ఎట్టిప్రాణమిత్రుండైనసాహాయ్యముచేయు నట్టిది కాదు.

సుంద : అదేమిమాట ? సాహాయ్యమునకు సావకాశమున్న

ప్పుడు ప్రాణమిత్రుండు చేయదగని సాహాయ్యముకూడ

నున్నదా?

సూర్య : ఉన్నది - అది యిట్టిదే!

సుంద : ఏమిమాట ? నేననన్యును. నీవు సాహాయ్యమొనర్చు

కుండునెడల నేను నీప్రాణమిత్రుండగునాను.

సూర్యరా వంతుండై తెచ్చెను. సుందరరావు గుండెలు పగిలి పోయినను దాను వివాహముచేసికొనం దలంచిన సుందర స్వ రూపిణి నాతడు వదలుకొనుట కంగీకరించెను. అంత క్రమ ముగా సూర్యరా వాగోగ్యమును గాంచెను. ఆ యూర సున్నయెడల సుందరావుకా సుందరస్వరూపిణి నిచ్చి వివా హముచేయుదు రను భిక్షముచే నాతడు చల్లచల్లగ నొక్క నాడు బయలుదేరి దేశాంతరముపోయెను. సుందరరా వక్కడికి పోయెనో సూర్యరావుకూడ నెలుంగడు. సూర్యరా వేటికి యుండు నెడల నెప్పుడైన దనకు క్షమప్రాయమునేమో, అం దునలన నితరులకుండు దనయూను తెలియునేమో యని యాతనితోగూడక జెప్పలేను-ఇట్లొక్క సంవత్సరము గడచెను సుందరరావు వాడయేలేదు. అతడు వైరాగులలోగలసిపో యివాడో-యేమిపోయినాడో-యని యానందస్వరూపిణి తల్లి తండ్రులూపించి తనకుమారును సూర్యరావునకిచ్చి వివాహము చేసిరి. వారు సుఖముగానుండిరి. సూర్యరా వోహోయమొక్కమునక బ్రవేశించి తెలివితేటలుగలవాడగుటచేత గ్రమక్రమముగా నభివృద్ధినించుచున్నాడు.

సుందరరావు - దేశాంతరముపోయి, యక్కడ నేమియుఁ దోచక భిక్షుండై వెట్టివానివలెనగు వారంభించెను. సుందర స్వరూపిణియందుఁ దనకు విశేషముగాగముండెను గాని మిక్కిలు నియందంతకంటె కనుగొగముండెను. ఇప్పుడు వారిద్దఱకుఁ గూడ దూరమై వైదేశమున బంధురహితుడై యెట్లోపాట్లపోసి కొనుచుండెను అక్కడ రోగపడెను. ఆసుపులిలోనుండి యా రోగ్యమునుగాంచినపిమ్మట స్వదేశమునకింకలైన బోవలయు నని బయలుదేరిెను. దారిలో నొక్క పెద్దపట్టణముచేరినెను. ఆయూరిలో నాతడెరిగిననాచెక్కర తేమంటచే దేవాలయపు టరుంగుమీద వాగ్రాత్రి పంతుకొనెను. ఆ వాగ్రాత్రిందఱుదొంగ లొక మహాధనికునింట్ల గన్నమునై వి కొన్ని యాభరణములను దొంగలించి పాటిసావుమండిరి. వారి నెవ్వరో వెంటాడించుచు న్నుట్లు వారికిఁదోయింట్లకె గాఢోలు వారు తమ యొద్దనున్న యాభరణములను సుందరరావు ప్రక్కలొక బడవైచి దేగడ్డా నపుఁ దోటగొడ వాటి పాటిసావులకి. ఇంతలో రక్షకభటులు వచ్చి, ఈగడబిడచే లేచి వస్తువులు చూచుకొని యాకృత్యము భయము కొందుచున్న సుందరరావును బట్టుకొని, కారాగృహ ముంచుచిరి. పోలీసువా రాతని న్యాయాధిపతి యొద్దకుఁ దీసి కొని పోయి యాతని యెటుట నిలువఁబెట్టిరి. ఆన్యాయాధిపతి యీ నేరగానిని జూచుటతోడనే గొంకలొన నేడ్చి యాతనిఁ గొగిలించుకొనెను. అంద కాకృత్యవధిరి. ఆన్యాయాధిపతి సూర్యరావే! సుందరరావు పరమయోగ్యుడనియు, నేరగానిని మఱియొక్కడో యగు ననియుఁ బోలీసువారికి న్యాయాధిపతి నచ్చుకేవలముండునంతలోఁ బైయూరలోఁ జెట్లొక్కన్న దొంగలను వేలు రక్షకభటులుతెచ్చి న్యాయాధిపతియొద్ద నిలువఁబెట్టిరి. వారినికాచి వారి నేరమును స్థిరపఱచి, సుందర రావు నింటికిఁదీసికొనిపోయి సన్మాన మొనర్చెను. సుందరరావు బహుచర్యముననే మరణించెను.

అవశిష్ట కవులు

రాజా మామూరి అప్పారావు కవి

(శ్రీ శేషాద్రిరమణకవులు)

ఇతఁడు మధ్యరాష్ట్రవాసుడు. భారతదేశ సంగీతము నేరకలేక (నేరకలాపి) మహాపాటకుమాడఁడు. ఆధ్యాత్మిక రామానుజమును బద్ధకావ్యముగఁ జెలిగించి శ్రీ రామాంజితము గాకొనియున్నాఁడు. కవి తననగూర్చి గద్యముతో నిటులఁ జెప్పివారి యున్నాఁడు.

“ఇది శ్రీరామచంద్ర పరశరామంబు పారశ్రవైక వివర ద్వితీయ గ్రంథమున చమత్కార లలిత గీర్వాణాంభుజితా విశేష సహజపాండిత్య ముకవినయవ్యక్తి శ్రీ మహామూరి తండ్రి శుభాకర సంకీర్తన వివరకర శ్రీ మహామూరి తండ్రి కవిశాసన కవిభారత, అక్షిణి అక్షిణి కలాప విశిష్టావ్యక్తి సహజాభివ్యక్తి భారతదేశగీత కవిశ్రీ అవస్థల మూలక సృష్టిచేత యాగన రచనా భారత యి శ్రీమదప్పారావు కవియే ప్రతీకలెనె.....

దీనివలన నీకవి మహాదైత్యవ్యక్తి సంపన్నుడనియు సహజ పాండితీ మండలంబునయు, మతము భావనానియు, సృష్టిని చరిత్ర (యక్షగాన) రచయితయనియుఁ జెలియు చున్నది. కవి తన సంకీర్తనలతో ౧ బౌద్ధరాయని ౨ పరమహంస ౩ వేంకటేశ్వర అప్పారావులగు గీతకర్తలగు ౪ వేంకటాద్రిని పేర్కొనెను. ఇదవలె వేంకటాద్రి మాత్రమే గీతకర్తయనవలెను. అందుఁ బ్రథమఁ దగు సహజాభివ్యక్తి ఆధ్యాత్మిక రామానుజమును శ్రీ రామాంజితముగ రచించెను. కవి తన సంకీర్తనల నిర్వహణమున గర్వించుకొని కవిపాటన స్థలములు రాజ్యపరిమితి వలెవలెనని మూడవపుట మధ్యకు వేంకటేశ్వరునిగుర్చి తెలుపుచున్నాఁడు. తరువాత దీనిని ద్వితీయపుట ప్రథమని వాగొనియున్నాడు. కొండవీడు వినుకొండ కొండలైత్యర్థములు మూడు పరసతి సంకీర్తనలగు కృష్ణరామాయణ ము ప్రతులనుండి తొలగి మేచ్చానీసమైపుడు వెంకటేశ్వర ప్రతినిధిగఁ జాతించె నని యూహించుకొనినాడు. దండకవి తెలుసుకొండ జరిత్రయలయందు మామూరి వేంకటేశ్వర వలె సంకీర్తనల ప్రతినిధియని తెలుపక తదవ్యయ ప్రతినిధి అని వ్రాయుచున్నాడు. ఈ వేంకటేశ్వర యేకామనసంబైనో విచారిత సాధారణము కావరావు.

కవిరాజు గద్యముతో సహజపాండిత్యుడనని తెలిపి కొని యున్నాఁడు. కవికావ నిరూపణమున దీనియే యాధారము కాగలదు. ఈ వివరములను బట్టియే భారతరాజా కావలివాడని యూహించవచ్చును. ఈ యూహకాధారముగ గాంధీకవుల నుతిలో నున్నప్పుడు లిక్కయ్య భాష్యుడగు భారతరాజుని కొనియాడుటను దీనిగీతకర్తయ్య. ఈ ఆధ్యాత్మిక రామానుజమునకు తలచుగా భాగవతపుట బోధకల కొన్నిచోటులఁ గావచ్చుచున్నవి. నిదర్శకాత్మ తెలుపవలయుచున్నాము.

కా. లావోక్తింజయము లేదు దైత్యము విశాలంబయ్యె (సాంబంబుల). కావలెనెన్నెను మూర్ఖులచ్చి తనవుండెన్నె (ప్రభులయ్యెడిక). నీవేదపు యితరకరంబెయ్యె మన్నింజగదీసికె. రావేయ్యెన్నె భావతవరద సంతోషపుర (భాగవతము).

కా. నీవేదము విజయత్రయమున శ్రీరామనీలంబెయ్యె. దైత్యంబెయ్యెనెను నిద్రామము మహాకవ్యము నేనెయ్యెడిక. (ప్రావీణ్యావృద్ధ విక్రమందకగునిన్ నద్యక్తితోఁ గావ్యుడనె. నీవేదపుయితరకరంబెయ్యె నేనెయ్యెనె నవోత్తము. ఆధ్యాత్మిక రామానుజము.

శ్రీనివాసాద్రికా లావోక్తి మహాపారివరక పాపులను బట్టియె (భక్తగ్రంథకర్త కవియాలవ శతాబ్దారమున నో పునఁజేడవ శతాబ్దారంభమునో యెన్నెను లూపించుచున్నారము. ఆధ్యాత్మిక రామానుజ కవిత యిందును పరగముగ నున్నది. మామూరి గోపాలరామకవి కీర్తిరాంజితవ్యయంబరము రచించెను. ఇతఁడు మిశ్రు వాదనియెను. బహుశః ఆపూర్వీకప్రభు పితరీక బూర్వకంబని విశ్వసితకర్తయ్య. మాయాద్వైతము ప్రతి మండలకాండకలె యున్నది. సమస్త ప్రతికవి సంకీర్తనలవద్ద (భాగవత గుంటూరు శత్రైతల్లి లిలకలూరి పేటలలోగల మామూరివారివద్ద) మండలకర్తయ్య. మూడు పుస్తకములయందేని ద్వితీయ భాగవతంబు (బయల్పొందించెను.

గ్రంథ పరిచయము

శ్రీరామ సహజము:—ఇది గాంధీకర్త విద్యానిక యొక గ్రంథము. తెలు అరు జానాము. సంగీతము సభ్యసించువారి కవ్య:తోపయోగము. కలయకమును పోషింపజేయు సృష్టిని సహజము అనులాపురము అను వ్రాయుకలెను. విద్యావిశ్వ ప్రభావ:—దీనివలె పది అక్షరము. ఇదియను సంగీత విద్యా సంబంధమైనదయ్యె! దీనినిగూడ ఉపద్రవ్య సృష్టిని సహజాద్రి గారే ప్రకటించిరి.

* * * * * శ్రీనివాస కీర్తనావ్యయము:—ఇది బోధితక కావ్య సంబంధముగ గ్రంథము. తెలు ఎనిమిదవము దీనినిగూడ ఉపద్రవ్య సృష్టిని సహజాద్రి గారే ప్రకటించిరి.

* * * * * సుందరీ విజయము:—ఈ నాటక రాజము బహుశః సరస్వతీనాథుని శతాబ్ద ప్రభావములతో నొక్కరము, జనరణ మేనేపరును, హాస్యరస ప్రదర్శనమునందు దగ్గరకలెను. కీర్తివదనకాయత, సంకట సంస్కరణ తతములు నగుచి. మూలక పదావు గారిచే వ్రాయబడెను. తెలు పది రూపము. కలయకము గ్రంథకర్త గారిచే రచనాంశి వ్రాయవలెను. దీనిని గూర్చి మా ఆభిప్రాయమును ముందు ప్రకటించెదము.

* * * * * భారతకథలు:—గ్రంథకర్తలు శ్రీమతా కండీత య్యజ్ఞాచార్యులుగారు. ప్రకాశము గట్టుకలె శేషాచార్యులుగారు. కళితభాషెన్ను మహాగీతి తెలు ౧౦-౧౦.

మహాభారతము వివరములను శ్రీనివాస కీర్తనావ్యయమున వేదార్థ రహస్యము నెలిగించు కలయకతోఁ దొలగి వేదవ్యాస మనసింద్రుని సంస్కృతమున తెలుకలెను. రాజరాజ ఆ సంస్కృతము నుడ జటిలమగుటచేత పరమకావలెము అనుకండితులు ఆంధ్రాభివ్యక్తితో సహా నిక్షి కాసిరి. ప్రస్తుతము మాయాదుకున్న భారతకథలను గ్రంథము సంస్కృతమునందే భాషాంతరీ కరించినదిగాను. కాని ఇక్షిణ భారతకథలనునందు అక్షిణి మహాకవ్యానందంబి యును, వేదవిద్యుడనియును త్రిమితీయవ్యవహారము కీర్తి వైరాగ్యములు సందిత కృత్యము మున్నగువారి వినోకకట్టయను విభాగిలిగి గండిచి కొలదికాలము క్రిందకు నీ కీర్తికేవలై న పండితలయ్యజ్ఞాచార్యులవారి మహాకవ్యానందములతో ఆయా సంకర్షణల సమనంతి యుల్లేఖి:వలెనది. భారతకథలను కథలు. మండితులవారు ఈ కథలను తామవస్థ సించునపుడు కండిత పాఠకు జనరంజితమునై త్రిమితీయవ్యవహారము. ఈ కాలమునందు సర్వసాధారణముగాఁ బ్రతిపాదము భారత కథావ్యవహారము గ్రంథకలెయ్యెను. ఈ గ్రంథమునందు గతదవిజమును ఆ ప్రకరము మున్నగు దెప్పిదికథలు రహారము సంకల్పహీనులై నవి ముద్రాపితసంకీర్తనలను ప్రతిభయమును కలయకములను విన్నవిచ్చి వాగ్యములతోడను, మధ్యమధ్య సందర్భముపారముగా మార్చబడిన గీతావ్యయములతోడను వివరభావమును విజ్ఞాన వై భవమును తెలుకలెను. మనోహరములగు నూత్రికములతోడను ఆ కాలగోపాల మా కర్తవ్యంబు వివిధవిద్యాభివరణలతోడను ఒప్పుచు నెంతయు మనోహరముగా నున్నది. ఇట్టి గ్రంథమును తెలుకలెను! ప్రకాశమును మే మెంతయు సభిసంకించెదము. ఆంధ్రులు శ్రీ అక్షిణిచార్యులువారి యాధ్యాత్మికవ్యాసముల పారమును ఈ యాంధ్రీకరింప భారతకథల మూలమున నా ప్పాసించి భక్త్యులయ్యెదగాక.

* * * * * కిన్నరీవిజయము:—సుప్రసిద్ధ గ్రంథకర్తలు అది పూడి సోమనాథరావుగారు అంగ్లకవి భావము మూర్తవ్రాసిన (Paradise and the Peri) ప్యారడైజు అందు పెరి అను చిన్న కావ్యమునకు జేసిన యాంధ్రీకరణము. ఈ చిన్ని కావ్యము దివ్యభావ సమన్వితముగ నున్నది. భావము మూర్తగారి భావనలన్నియును ప్రాచ్య సంస్కార భరితములై చదువరుల దెందములందు రసోదయమును గలిగించుచున్నవి. గ్రంథము నందు ప్రాచ్య సంస్కారముగల భరతఖండము కవిజ్ఞునిరి యాదేశములు జేయుల కలములు మృద్యముగ వర్ణింపబడినవి. అంగ్లకవి మృదయమును సోమనాథరావుగారు మనోహరముగ నాంధ్రీకరించిరి.

పరితయన కిన్నరీ స్వగ్రంథకేమును గోరుచున్నది. స్వగ్ర ద్వారపాలకుడు—

“పరమపురుషునికాశ్వత ద్వారమందు నాతనికీర్తికరమయి యలరుదాని నిష్కడైనను గొనివచ్చి యిచ్చెనేని గిన్నర తుమింపబడు నని క్రియఫలము”

అని మోక్షసాధనమును దెలిపెను. భూలోకమున కేగి వీర మృదయకర్తమును దెచ్చి స్వగ్ర ద్వారప్రవేశమునకు బలిగా సమర్పించును. కాని ప్రవేశము గలగలేదు. అనంతరము కిన్నరీ వరునకుగ మించిన సాధ్యమణి మృదయము నుపాయముగ సమర్పించినది. కాని స్వగ్ర ద్వారములు విడలేదు. అనంతరము కిన్నరీ పశ్చాత్తప్త మృదయమైన భగవద్భక్తుని పరితప్తాశ్రు లిందువులను నుపాయముగ సమర్పించినది.

“నందనంబుకాశ్వతా నంద మయ్యెఁ దీతనాపని తలుపులు దెఱవబడియె; నుభినినేగానో నిజముగాఁ నుభినినేనె!

అనిపాడుచు కిన్నరీ స్వగ్రమునందుజేరి కాశ్వతానందము జూపినది ఈచిన్ని కావ్యము సకలవిధముల పఠన యోగ్యముగ నున్నది. తెలు 0-12-0. ప్రాప్తిస్థానము అదిపూడి సోమనాథ రావు, పిఠాపురము, గోదావరీజిల్లా.

* * * * * నియోగిపత్రికా సంపాదకులగు శ్రీ కనుపర్తి మార్కం జేయకర్త కావ్యముగారు అభిప్రాయార్థము మాకు పంపిన కొండవీటి దండకవిలెయను గ్రంథమును వందములలో నందు కొన్నారము:—ఇది నియోగిమహాజన సభాపక్షమున ప్రకటించబడుచున్న మాసపత్రికా సంపాదకులగు క. మార్కండేయ కర్తగారిచేత ప్రకటింపబడినది. గణపతి శేషభూపాలుని మంత్రియగు గోపరాజు రామప్రధానిగారు తన జేతనంబున గ్రామములకు కరిణీకపు మిరాకీలను ఏగోత్రమువారికి ఏయింటి పేరుగలవారికి యిప్పించియున్నారో అవివరమున్ను తర్వాత తెడ్డిరాజులు యిప్పించిన కరిణీకపు మిరాకీలను గూర్చియు నిందు తెలుపబడియున్నది. నియోగి మహాజన సభవారు తాము ప్రకటింపబడిన “నియోగి కుటుంబచరిత్రము” నకు స్వసంఘములు తమకు తెలిసినంతవఱకు తమ తమ కుటుంబములకు సంబంధించిన విషయములను తెలుపవలయుననియు, ఆయా గ్రామములకు ఇప్పుడు కరిణీకపు మిరాకీల ననుభవించుచున్నవారు ఈ దండకవిలెయందుగల ఇంటి పేరు గోత్రము గలవారలూ! ఇతరులూ! అను విషయమును తెలుపవలయు ననియు ప్రకాశముల కొరుచున్నార ననుక ఆప్రకారము ఈగ్రంథపాఠకులు తెలిపెదరుగాక. తెలు రు. ౦-౬-౦. ఎడిటరు “నియోగిపత్రిక” కీర్తిపాకం, మదరాసు. అనుచోట లభించును.

ది ఈస్టు బెంగాల్ సుగర్ మిల్స్ లిమిటెడ్.

The East Bengal Sugar Mills Ltd. మాసము రూప 6 00,000 య. పాటా ఒకటికి రూ 10 య. చొప్పున 60,000 పాటా లగు విధిజీతమున నిలువెల్లి. రూ 2 య. దరఖాస్తుతో, రూ 8 య. సంపూర్ణ నష్టమును, మిగిలిన రూ 6 య. 1-2-8-0 య. చొప్పున రెండు వధానగా చెల్లించవలెను. ఈ కంపెనీలో డైరెక్టరుగా మూడ నున్న మూలాలు మూఁతల సామెలు గారనలచోటలన ఇండియా కంపెనీ అట్ట నునదిరి రిజిస్ట్రేషన్ చేయబడినది. ఆ జేతనమును శక్తి, నలుకుబడి, బంతి అనుభవముగల ముఖ్యమై: క్యాపార: సుగర్ ఏర్పాటుజేసెదగాక కారి యామూల్యముక్రింద నిర్వహించబడుచున్నది.

ఈస్టు బెంగాలు, అస్సాములో చెరబరనము, భిరూపు, నందరనము అమితముగా లియకట్టి స్థలములందు ప్రస్తుతము చక్కెర తయారుజేయు ఆంధ్రీకముల నిర్మించుచు, చక్కెర తయారుజేయుట మున్నగు నవియే ఈ కంపెనీయొక్క ముఖ్య అభిప్రాయము. అట్టి వ్యాపారముయొక్క లాభములు ఎక్కువగా నుండు నని సరిశీలించబడుచున్నది.

పాటాలు: పొనుటకు ఇచ్చుముగల రందరము కలకత్తా ఎక్సామ్మిలో నెం 55 భవమునందు దుండు ది ఈస్టు బెంగాలు షాగడు మిల్స్ లిమిటెడ్ వారికి దరఖాస్తులను సంప్రదించవలెను. కంపెనీ మూలభవమునందు కొంతభాగమును తా మే స్వంతముగా ధరించుటకు ఇచ్చగతిగట్టి భవములు ఆత్మరములు ద్వారా తెలుపవలె నని కోరెదము.

చంబాళు దిండులై నని ఇందువలన అందరికి తెలుపుట లేదు. ప్రాప్తిస్థానములకు నిబంధనము, ఏర్పాటులు అనుసరించి మూత్రమే అని అంగీకరించబడును.

S. S. Dean & Co, Managing Agents 55, Ezra street, Calcutta.

ఫాంట్ కలములు			
క్రాకర్	రె.	2-8-0	ఫ్యాన్ ఆర్డర్ 4-12-0
వాటర్ మెన్			కట్టి 3-4-0
వాటర్ మెన్	7-8-0		ఫ్యాన్ 2-6-0
వాటర్ మెన్ కట్టి	9-8-0		ఫ్యాన్ కం 106 8-8-0

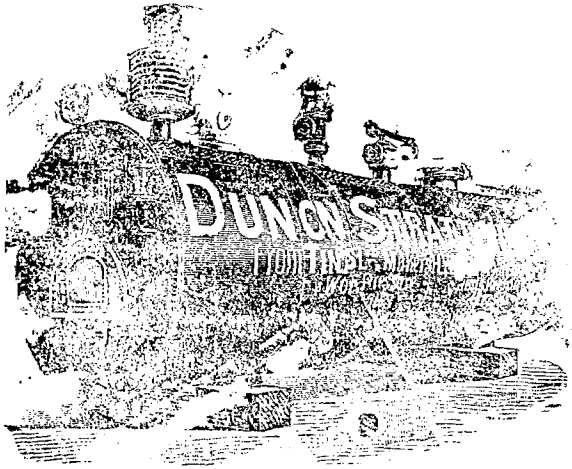
6 వే కాలిగ్రాఫ్ ఆర్డర్ కంప్యూటర్ ఫ్యాన్ ఫ్యాన్ కం 106 8-8-0

Samson & Co, Triplicane, Madras.

DUNCAN STRATTON & Co.

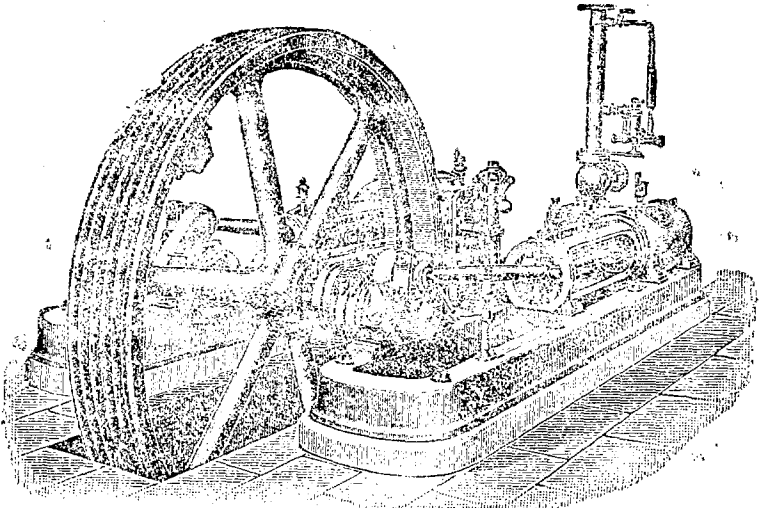
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ అండ్ కో.

ఎంజనీర్లు, మెషిన్ రి ఇంపోర్టర్లు, 9 మెరయిన్ వీధి, బొంబాయి.

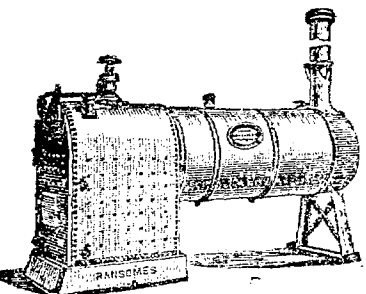
గ్రానైటు పై 10 హార్సెల్ బాయిల్.

హార్సెల్ 10 అడుగులు
మొదలు 24 అడుగుల వరకు
వర్తమాన — డబ్బా మోటార్
అ 4. మొదలు 6 అ. 6 వరకు.
వర్తమాన మోటార్.
స్టీల్ ప్లంకెట్ మోటార్
80 హార్సెల్ మోటార్
160 హార్సెల్ మోటార్.

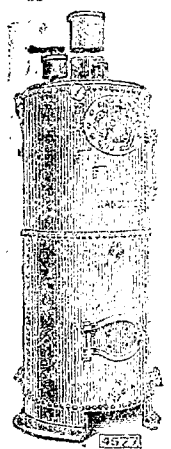

గ్రానైటు పై 20 హార్సెల్ బాయిల్.
హార్సెల్ 20 అ. మొదలు 82 అ. వరకు ఉంటుంది.

డబ్బా మోటార్ 6 అ. 6 వరకు ఉంటుంది. 250 హార్సెల్ వరకు ఉంటుంది.
స్టీల్ ప్లంకెట్ మోటార్ 100 హార్సెల్ మొదలు 250 హార్సెల్ వరకు ఉంటుంది.

రాల్ఫ్ మల్టిట్యూబుల్ బాయిల్.
స్టీల్ ప్లంకెట్ మోటార్ 80 హార్సెల్ మొదలు 100 హార్సెల్, 120 హార్సెల్, 150 హార్సెల్ వరకు ఉంటుంది.

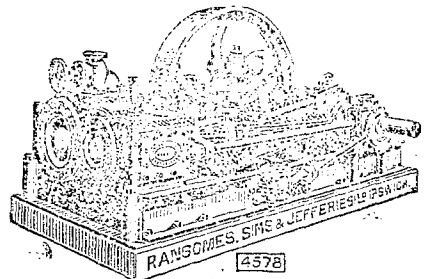

వర్టికల్ బాయిల్.
హార్సెల్ 80 మొదలు 100 హార్సెల్ వరకు ఉంటుంది.
హార్సెల్ 100 మొదలు 150 హార్సెల్ వరకు ఉంటుంది.

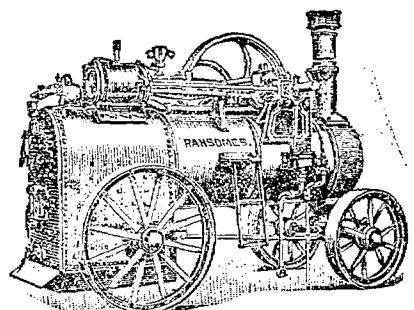
ఈ క్రింద తెలుసుకోవలసిన వాటిని
స్వయం చేయవచ్చు.

మాది జిన్నెంగు మెషిన్, బాల్ సూచా
మాది డ్రెస్సింగు మెషిన్
మాది స్పిన్సింగు మెషిన్
మాది వీరింగు మెషిన్
అన్ని రకముల స్టీలు ఎంజిన్లు
అన్ని రకముల స్టీలు బాయిల్లు
కోల్ వర్క్ మిల్లింగు మెషిన్
నూ నెయిల్ మెషిన్
మండుగడ్డేయి మెషిన్ ప్రామాణము.
వర్ణ లింజర్ మెషిన్ బాల్
అన్ని రకముల మండుగడ్డేయి మెషిన్లు
బాక్స్, క్యూబాయిల్ గంభీరమైన కోరములు
ఇంజిన్ నూ నెయిల్ మెషిన్ ఎంజిన్లు
ఎలక్ట్రిక్ డ్రెస్సింగు (ప్లాస్టర్) కోరములు
లేదా వర్ణ సూచా కోరములు
స్టీలు సూప్లింగు, కట్టింగు, కట్టింగు
రాల్ఫ్ విరల్ అండ్ బాన్స్ విరల్ పుల్లి.
జగయ్య అన్ని రకముల సామానములు.

సైడ్ బ్రెస్టెడ్ బాంపాండు
మోండు స్టాన్ ఎంజినులు.
(రాల్ఫ్ మోటార్ మొదలుండి హార్సెల్ మోటార్ వరకు.)
ఇంజిన్ సింగిల్ సిలిండరు ఎంజిన్లు మోడల్ గలవు.

హైస్పీడు బాంపాండు ఎంజినులు.

హార్సెల్ స్టీలు ఎంజినులు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరు గలవి.
స్టీలు మోటార్ 120 హార్సెల్ గలవి.
బాంపాండు — హై, లో మోటార్ సిలిండరు.
స్టీలు మోటార్ 150 హార్సెల్ గలవి.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలో యుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కై నను లేక
బెజవాడి (కృష్ణా జిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టాన్ ఇంపోర్టింగు కంపెనీ ప్రాప్రైటరీ గారైన
మానేవల్ బాపనయ్య గారి కైనను వ్రాయవలెను.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము.
దగ్గు, కైత్యము, వడికము, రొమ్మువడికము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు, పోట్లు,
బెజుకులు, బిళ్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.
చక్కని దబ్బితో నీటిలో కలిపి తా. 0—10—0; తా. 1—3—0. హార్సెల్ మోటార్ వంటివి.
అమృతాంజనం డిపో, } 109, ఫ్రేరిరోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

